नवरात्र-स्तोत्राणि

Colophon

This document was typeset using X_HLAT_EX, and uses the Sanskrit 2003 font extensively. It also uses several LAT_EX macros designed by H. L. Prasad.

FOR PERSONAL USE ONLY
NOT FOR COMMERCIAL PRINTING/DISTRIBUTION

अनुक्रमणिका

शक्तिस्तोत्राणि 1
कामाक्षी सुप्रभातम्
कामाक्षी-माहात्म्यम्
कामाक्षी-स्तोत्रम्
मीनाक्षीपञ्चरत्नम्
लिलतापञ्चरत्नम्
गौरीदशकम्
३ यामलादण्डकम्
महिषासुरमर्दिनि स्तोत्रम्
शीतलाष्टकम्
अन्नपूर्णास्तोत्रम्
दुर्गापञ्चरत्नम्
दुर्गास्तोत्रम्
दुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः
दुर्गास्तोत्रम् (युधिष्ठिरकृतम्)
दुर्गा-स्तुतिः (अर्जुन-कृता)
परशुरामकृत-दुर्गास्तोत्रम्
कल्याणवृष्टिस्तोत्रम्
दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्
अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्
गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्
शक्त्वष्टोत्तरशतदिव्यस्थानीयनामस्तोत्रम्
लक्ष्मीस्तोत्राणि 63
कनकधारास्तवम्

अनुक्रमणिका	ii
महालक्ष्म्यष्टकम्	67
लक्ष्मीस्तोत्रम् विष्णुपुराणान्तर्गतम्	68
महालक्ष्मीस्तुतिः (अगस्त्यकृतम्)	71
लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	73
सरस्वतीस्तोत्राणि	77
सरस्वतीस्तोत्रम् अगस्त्यमुनि प्रोक्तम्	77
सिद्धसरस्वतीस्तोत्रं श्रीमद्-ब्रह्मविरचितम्	79
शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकम्	82
शारदा प्रार्थना	84
वाणीस्तवनम्	85
सरस्वतीस्तोत्रं बृहस्पतिविरचितम्	88
सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	90

॥ कामाक्षी सुप्रभातम्॥

जगद्वन विधौ त्वं जागरूका भवानि तव तु जननि निद्रामात्मवत्कल्पयित्वा। प्रतिदिवसमहं त्वां बोधयामि प्रभाते त्विय कृतमपराधं सर्वमेतं क्षमस्व॥

यदि प्रभातं तव सुप्रभातम् तदा प्रभातं मम सुप्रभातम्। तस्मात् प्रभाते तव सुप्रभातम् वक्ष्यामि मातः कुरु सुप्रभातम्॥

॥गुरु ध्यानम्॥

यस्याङ्किपद्म-मकरन्दिनिषेवणात् त्वम् जिह्वां गताऽसि वरदे मम मन्दबद्धः। यस्याम्ब नित्यमनघे हृदये विभासि तं चन्द्रशेखरगुरुं प्रणमामि नित्यम्॥

> जये जयेन्द्रो गुरुणा ग्रहीतो मठाधिपत्ये राशिशेखरेण। यथा गुरुः सर्वगुणोपपन्नो जयत्यसौ मङ्गलमातनोतु॥

शुभं दिशतु नो देवी कामाक्षी सर्वमङ्गला शुभं दिशतु नो देवी कामकोटी-मठेशः। शुभं दिशतु तच्छिष्य-सद्गुरुनी जयेन्द्रो सर्वमङ्गलमेवास्तु मङ्गलानि भवन्तु नः॥

॥ सुप्रभातम् ॥

कामाक्षि देव्यम्ब तवाऽऽद्रेदृष्ट्या मूकः स्वयं मूककविर्यथाऽसीत्। तथा कुरु त्वं परमेशजाये त्वत्पादमूले प्रणतं द्यार्द्रे॥१॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठ वरदे उत्तिष्ठ जगदीश्वरि। उत्तिष्ठ जगदाधारे त्रैलोक्यं मङ्गलं कुरु॥२॥ शृणोषि कचिद्-ध्वनिरुत्थितोऽयम् मृदङ्गभेरीपटहानकानाम् । वेदध्वनिं शिक्षितभूसुराणाम् शृणोषि भद्रे कुरु सुप्रभातम्॥३॥ शृणोषि भद्रे ननु शङ्खघोषम् वैतालिकानां मधुरं च गानम्। शृणोषि मातः पिककुक्कुटानाम् ध्वनिं प्रभाते कुरु सुप्रभातम्॥४॥

मातर्निरीक्ष्य वदनं भगवान् शशाङ्को लज्जान्वितः स्वयमहो निलयं प्रविष्टः।
द्रष्टुं त्वदीय वदनं भगवान् दिनेशो ह्यायाति देवि सदनं कुरु सुप्रभातम्॥५॥
पश्याम्ब केचिद्-धृतपूर्णकुम्भाः
केचिद्-दयार्द्रे धृतपुष्पमालाः।
काचित् शुभाङ्गो ननुवाद्यहस्ताः
तिष्ठन्ति तेषां कुरु सुप्रभातम्॥६॥

भेरीमृदङ्गपणवानकवाद्यहस्ताः स्तोतुं महेशद्यिते स्तुतिपाठकास्त्वाम्। तिष्ठन्ति देवि समयं तव काङ्क्षमाणाः ह्युत्तिष्ठ दिव्यशयनात् कुरु सुप्रभातम्॥७॥ मातर्निरीक्ष्य वदनं भगवान् त्वदीयम् नैवोत्थितः राशिधिया शियतस्तवाङ्के। सम्बोधयाऽऽशु गिरिजे विमलं प्रभातम् जातं महेशद्यिते कुरु सुप्रभातम्॥८॥ अन्तश्चरन्त्यास्तव भूषणानाम् झल्झल्ध्वनिं नूपुर्कङ्कणानाम्। श्रुत्वा प्रभाते तव दुर्शनार्थी द्वारि स्थितोऽहं कुरु सुप्रभातम्॥९॥ वाणी पुस्तकमम्बिके गिरिसुते पद्मानि पद्मासना रम्भा त्वम्बरडम्बरं गिरिसुता गङ्गा च गङ्गाजलम्। काली तालयुगं मृदङ्गयुगलं बृन्दा च नन्दा तथा नीला निर्मलद्र्पण-धृतवती तासां प्रभातं शुभम्॥१०॥ उत्थाय देवि शयनाद्भगवान् पुरारिः स्नातुं प्रयाति गिरिजे सुरलोकनद्याम्। नैको हि गन्तुमनघे रमते दयार्द्रे ह्युत्तिष्ठ देवि शयनात् कुरु सुप्रभातम्॥११॥ पश्याम्ब केचित्फलपुष्पहस्ताः केचित् पुराणानि पठन्ति मातः। पठन्ति वेदान् बहवस्तवाऽऽरे तेषां जनानां कुरु सुप्रभातम्॥१२॥

लावण्यशेवधिमवेक्ष्य चिरं त्वदीयम् कन्दर्पदर्पदलनोऽपि वशं गतस्ते। कामारि-चुम्बित-कपोलयुगं त्वदीयम् द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१३॥

गाङ्गेयतोयममवाह्य मुनीश्वरास्त्वाम् गङ्गाजलैः स्नपियतुं बहवो घटांश्च। धृत्वा शिरःसु भवतीमभिकाङ्क्षमाणाः द्वारि स्थिता हि वरदे कुरु सुप्रभातम्॥१४॥

मन्दार-कुन्द-कुसुमैरपि जातिपुष्पैः मालाकृता विरचितानि मनोहराणि। माल्यानि दिव्यपदयोरपि दातुमम्ब तिष्ठन्ति देवि मुनयः कुरु सुप्रभातम्॥१५॥

काञ्ची-कलाप-परिरम्भनितम्बबिम्बम् काश्मीर-चन्दन-विलेपित-कण्ठदेशम्। कामेश-चुम्बित-कपोलमुदारनासाम् द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१६॥

मन्दिस्मतं विमलचारुविशालनेत्रम् कण्ठस्थलं कमलकोमलगर्भगौरम्। चकाङ्कितं च युगलं पदयोर्मृगाक्षि द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१७॥ मन्दिस्मतं त्रिपुरनाशकरं पुरारेः कामेश्वरप्रणयकोपहरं स्मितं ते। मन्दिस्मतं विपुलहासमवेक्षितुं ते मातः स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१८॥

माता शिशूनां परिरक्षणार्थम् न चैव निद्रावशमेति लोके। माता त्रयाणां जगतां गतिस्त्वम् सदा विनिद्रा कुरु सुप्रभातम्॥१९॥

मातर्मुरारिकमलासनवन्दिताङ्क्याः हृद्यानि दिव्यमधुराणि मनोहराणि। श्रोतुं तवाम्ब वचनानि शुभप्रदानि द्वारि स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥२०॥

दिगम्बरो ब्रह्मकपालपाणिः विकीर्णकेशः फणिवेष्टिताङ्गः। तथाऽपि मातस्तव देविसङ्गात् महेश्वरोऽभूत् कुरु सुप्रभातम्॥२१॥

अयि तु जननि दत्तस्तन्यपानेन देवि द्रविडिशशुरभृद्धै ज्ञानसम्पन्नमूर्तिः। द्रविडतनयभुक्तक्षीरशेषं भवानि वितरसि यदि मातः सुप्रभातं भवेन्मे॥२२॥ जननि तव कुमारः स्तन्यपानप्रभावात् शिशुरपि तव भर्तुः कर्णमूले भवानि। प्रणवपद्विशेषं बोधयामास देवि यदि मयि च कृपा ते सुप्रभातं भवेन्मे॥२३॥

त्वं विश्वनाथस्य विशालनेत्रा हालास्यनाथस्य नु मीननेत्रा। एकाम्रनाथस्य नु कामनेत्रा कामेशजाये कुरु सुप्रभातम्॥२४॥

श्रीचन्द्रशेखरगुरुर्भगवान् शरण्ये त्वत्पाद्भक्तिभरितः फलपुष्पपाणिः। एकाम्रनाथद्यिते तव दर्शनार्थी तिष्ठत्ययं यतिवरो मम सुप्रभातम्॥२५॥

एकाम्रनाथद्यिते ननु कामपीठे सम्पूजिताऽसि वरदे गुरुशङ्करेण। श्रीशङ्करादिगुरुवर्य-समर्चिताङ्किम् द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥२६॥

दुरितशमनदक्षौ मृत्युसन्तासदक्षौ चरणमुपगतानां मुक्तिदौ ज्ञानदौ तौ। अभयवरदहस्तौ द्रष्टुमम्ब स्थितोऽहम् त्रिपुरदलनजाये सुप्रभातं ममाऽऽर्ये॥२७॥ मातस्त्वदीयचरणं हरिपद्मजाद्येः वन्द्यं रथाङ्ग-सरसीरुह-शङ्खचिह्नम्। द्रष्टुं च योगिजनमानसराजहंसम् द्वारि स्थितोऽस्मि वरदे कुरु सुप्रभातम्॥ २८॥

पश्यन्तु केचिद्वदनं त्वदीयम् स्तुवन्तु कत्याणगुणांस्तवान्ये। नमन्तु पादाज्जयुगं त्वदीयाः द्वारि स्थितानां कुरु सुप्रभातम्॥२९॥

केचित् सुमेरोः शिखरेऽतितुङ्गे केचिन्मणिद्वीपवरे विशाले। पश्यन्तु केचित् त्वमृताब्यिमध्ये पश्याम्यहं त्वामिह सुप्रभातम्॥३०॥

शम्भोर्वामाङ्कसंस्थां शशिनिभवदनां नीलपद्मायताक्षीम् श्यामाङ्गां चारुहासां निबिडतरकुचां पक्विम्बाधरोष्ठीम्। कामाक्षीं कामदात्रीं कुटिलकचभरां भूषणैर्भूषिताङ्गीम् पश्यामः सुप्रभाते प्रणतजनिमतामद्य नः सुप्रभातम्॥३१॥

> कामप्रदाकल्पतरुविंभासि नान्या गतिर्मे ननु चातकोऽहम्। वर्षस्यमोघः कनकाम्बुधाराः काश्चित्तु धारा मयि कल्पयाऽऽशु॥३२॥

त्रिलोचनप्रियां वन्दे वन्दे त्रिपुरसुन्दरीम्। त्रिलोकनायिकां वन्दे सुप्रभातं ममाम्बिके॥३३॥ कामाक्षि देव्यम्ब तवाऽऽर्द्रदृष्ट्या कृतं मयेदं खलु सुप्रभातम्। सद्यः फलं मे सुखमम्ब लब्धम् तथा च मे दुःखदशा गता हि॥३४॥

ये वा प्रभाते पुरतस्तवाऽऽर्ये पठन्ति भक्त्या ननु सुप्रभातम्। शृण्वन्ति ये वा त्विय बद्धचित्ताः तेषां प्रभातं कुरु सुप्रभातम्॥३५॥

॥ इति श्री-लक्ष्मीकान्त-शर्मा-विरचितं श्री-कामाक्षीसुप्रभातं सम्पूर्णम्॥

॥कामाक्षी-माहात्म्यम्॥

स्वामिपुष्करिणीतीर्थं पूर्वसिन्धुः पिनाकिनी। शिलाहृदश्चतुर्मध्यं यावत् तुण्डीरमण्डलम्॥१॥

मध्ये तुण्डीरभूवृत्तं कम्पा-वेगवती-द्वयोः। तयोर्मध्यं कामकोष्ठं कामाक्षी तत्र वर्तते॥२॥

स एव विग्रहो देव्या मूलभूतोऽद्रिराङ्मवः। नान्योऽस्ति विग्रहो देव्याः काञ्चां तन्मूलविग्रहः॥३॥

जगत्कामकलाकारं नाभिस्थानं भुवः परम्। पदपद्मस्य कामाक्ष्याः महापीठमुपास्महे॥४॥

कामकोटिः स्मृतः सोऽयं कारणादेव चिन्नभः। यत्र कामकृतो धर्मो जन्तुना येन केन वा। सकृद्वाऽपि सुधर्माणां फलं फलति कोटिशः॥५॥ यो जपेत् कामकोष्ठेऽस्मिन् मन्त्रमिष्टार्थदैवतम्। कोटिवर्णफलेनैव मुक्तिलोकं स गच्छति॥६॥

यो वसेत् कामकोष्ठेऽस्मिन् क्षणार्धं वा तद्र्धकम्। मुच्यते सर्वपापेभ्यः साक्षाद्देवी नराकृतिः॥७॥

गायत्रीमण्डपाधारं भूनाभिस्थानमुत्तमम्। पुरुषार्थप्रदं शम्भोर्बिलाभ्रं तं नमाम्यहम्॥८॥

यः कुर्यात् कामकोष्ठस्य बिलाभ्रस्य प्रदक्षिणम्। पदसङ्खाक्रमेणैव गोगर्भजननं लभेत्॥९॥

विश्वकारणनेत्राढ्यां श्रीमित्तपुरसुन्दरीम्। बन्धकासुरसंहन्त्रीं कामाक्षीं तामहं भजे॥१०॥

पराजन्मदिने काञ्च्यां महाभ्यन्तरमार्गतः। योऽर्चयेत् तत्र कामाक्षीं कोटिपूजाफलं लभेत्। तत्फलोत्पन्नकैवल्यं सकृत् कामाक्षिसेवया॥११॥

त्रिस्थाननिलयं देवं त्रिविधाकारमच्युतम्। प्रतिलिङ्गाग्रसंयुक्तं भूतबन्धं तमाश्रये॥१२॥

य इदं प्रातरुत्थाय स्नानकाले पठेन्नरः। द्वादशश्लोकमात्रेण श्लोकोक्तफलमाप्नुयात्॥

॥ इति श्री-कामाक्षी-विलासे त्रयोविंशेऽध्याये श्री-कामाक्षी-माहात्म्यं सम्पूर्णम्॥

॥कामाक्षी-स्तोत्रम्॥

कल्पानोकह-पुष्प-जाल-विलसन्-नीलालकां मातृकाम् कान्तां कञ्ज-दलेक्षणां कलि-मल-प्रध्वंसिनीं कालिकाम्। काञ्ची-नूपुर-हार-दाम-सुभगां काञ्ची-पुरी-नायिकाम् कामाक्षीं करि-कुम्भ-सन्निभ-कुचां वन्दे महेशप्रियाम्॥१॥

काशाभांशुक-भासुरां प्रविलसत्-कोशातकी-सन्निभाम् चन्द्राकोनल-लोचनां सुरुचिरालङ्कार-भूषोज्ज्वलाम्। ब्रह्म-श्रीपति-वासवादि-मुनिभिः संसेविताङ्कि-द्वयाम् कामाक्षीं गज-राज-मन्द-गमनां वन्दे महेशप्रियाम्॥२॥

ऐं क्षीं सौर्-इति यां वदिन्ति मुनयस्तत्त्वार्थ-रूपां पराम् वाचाम् आदिम-कारणं हृदि सदा ध्यायन्ति यां योगिनः। बालां फाल-विलोचनां नव-जपा-वर्णां सुषुम्नाश्रिताम् कामाक्षीं कलितावतंस-सुभगां वन्दे महेशप्रियाम्॥३॥

यत्पादाम्बुज-रेणु-लेशम् अनिशं लब्ध्वा विधत्ते विधिर्-विश्वं तत् परिपाति विष्णुरिखलं यस्याः प्रसादाचिरम्। रुद्रः संहरति क्षणात् तदिखलं यन्मायया मोहितः कामाक्षीम् अति-चित्र-चारु-चिरतां वन्दे महेशप्रियाम्॥४॥

सूक्ष्मात् सूक्ष्म-तरां सुलक्षित-तनुं क्षान्ताक्षरैर्लक्षिताम् वीक्षा-शिक्षित-राक्षसां त्रिभुवन-क्षेमङ्करीम् अक्षयाम्। साक्षाल्लक्षण-लक्षिताक्षर-मयीं दाक्षायणीं साक्षिणीम् कामाक्षीं शुभलक्षणैः सुललितां वन्दे महेशप्रियाम्॥५॥ ओङ्काराङ्गण-दीपिकाम् उपनिषत्-प्रासाद्-पारावतीम् आम्नायाम्बुधि-चन्द्रिकाम् अघ-तमः-प्रध्वंस-हंस-प्रभाम्। काञ्ची-पष्टण-पञ्जरान्तर-शुकीं कारुण्य-कल्लोलिनीम् कामाक्षीं शिव-कामराज-महिषीं वन्दे महेशप्रियाम्॥६॥

हीङ्कारात्मक-वर्ण-मात्र-पठनादैन्द्रीं श्रियं तन्वतीम् चिन्मात्रां भुवनेश्वरीम् अनुदिनं भिक्षा-प्रदान-क्षमाम्। विश्वाघौघ-निवारिणीं विमलिनीं विश्वम्भरां मातृकाम् कामाक्षीं परिपूर्ण-चन्द्र-वदनां वन्दे महेशप्रियाम्॥७॥

वाग्-देवीति च यां वदन्ति मुनयः क्षीराब्धि-कन्येति च क्षोणी-भृत्-तनयेति च श्रुति-गिरो याम् आमनन्ति स्फुटम्। एकानेक-फल-प्रदां बहु-विधाऽऽकारास्तनूस्तन्वतीम् कामाक्षीं सकलार्ति-भञ्जन-परां वन्दे महेशप्रियाम्॥८॥

मायाम् आदिम-कारणं त्रिजगताम् आराधिताङ्गि-द्वयाम् आनन्दामृत-वारि-राशि-निलयां विद्यां विपश्चिद्धियाम्। माया-मानुष-रूपिणीं मणि-लसन्मध्यां महामातृकाम् कामाक्षीं करिराज-मन्दगमनां वन्दे महेशप्रियाम्॥९॥

कान्ता काम-दुघा करीन्द्र-गमना कामारि-वामाङ्क-गा कल्याणी कलितावतार-सुभगा कस्तूरिका-चर्चिता। कम्पा-तीर-रसाल-मूल-निलया कारुण्य-कल्लोलिनी कल्याणानि करोतु मे भगवती काञ्ची-पुरी-देवता॥१०॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-कामाक्षीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ मीनाक्षीपञ्चरत्नम्॥

उद्यद्भानु-सहस्रकोटिसदृशां केयूरहारोज्ज्वलाम् बिम्बोष्ठीं स्मितदन्तपङ्किरुचिरां पीताम्बरालङ्कृताम्। विष्णुब्रह्मसुरेन्द्रसेवितपदां तत्त्वस्वरूपां शिवाम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥१॥

मुक्ताहारलसित्करीटरुचिरां पूर्णेन्दुवऋप्रभाम् शिञ्जन्नूपुरिकिङ्किणीमणिधरां पद्मप्रभाभासुराम्। सर्वाभीष्टफलप्रदां गिरिसुतां वाणीरमासेविताम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥२॥

श्रीविद्यां शिववामभागनिलयां हीङ्कारमन्त्रोज्वलाम् श्रीचकाङ्कित-बिन्दुमध्यवसतीं श्रीमत्सभानायकीम्। श्रीमत्षण्मुखविघ्नराजजननीं श्रीमज्जगन्मोहिनीम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥ ३॥

श्रीमत्सुन्दरनायकीं भयहरां ज्ञानप्रदां निर्मलाम् इयामाभां कमलासनार्चितपदां नारायणस्यानुजाम्। वीणावेणुमृदङ्गवाद्यरसिकां नानाविधाडाम्बिकाम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥४॥

नानायोगिमुनीन्द्रहृन्निवसतीं नानार्थिसिद्धिप्रदाम् नानापुष्पविराजिताङ्क्षियुगलां नारायणेनार्चिताम्। नादब्रह्ममयीं परात्परतरां नानार्थतत्त्वात्मिकाम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥५॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-मीनाक्षीपञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ लिलतापञ्चरत्नम्॥

प्रातः स्मरामि लिलतावदनारविन्दम् विम्बाधरं पृथुलमौक्तिकशोभिनासम्। आकर्णदीर्घनयनं मणिकुण्डलाढ्यम् मन्दिस्मतं मृगमदोज्ज्वलभालदेशम्॥१॥

प्रातर्भजामि लिलताभुजकल्पवल्लीम् रलाङ्गुलीयलसदङ्गुलिपल्लवाट्याम्। माणिक्यहेमवलयाङ्गदशोभमानाम् पुण्ड्रेक्षुचापकुसुमेषुसृणीर्द्धानाम् ॥२॥

प्रातर्नमामि लिलताचरणारविन्दम् भक्तेष्टदानिनरतं भवसिन्धुपोतम्। पद्मासनादिसुरनायकपूजनीयम् पद्माङ्कराध्वजसुदर्शनलाञ्छनाढ्यम्॥३॥

प्रातः स्तुवे परिशवां लिलतां भवानीम् त्रय्यन्तवेद्यविभवां करुणानवद्याम्। विश्वस्य सृष्टिविलयस्थितिहेतुभूताम् विश्वेश्वरीं निगमवाङ्मनसातिदूराम्॥४॥ प्रातर्वदामि लिलते तव पुण्यनाम कामेश्वरीति कमलेति महेश्वरीति। श्रीशाम्भवीति जगतां जननी परेति वाग्देवतेति वचसा त्रिपुरेश्वरीति॥५॥

यः श्लोकपञ्चकिमदं लिलताम्बिकायाः सौभाग्यदं सुलिलतं पठित प्रभाते। तस्मै ददाति लिलता झिटिति प्रसन्ना विद्यां श्रियं विमलसौख्यमनन्तकीर्तिम्॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-ललितापञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ गौरीदशकम्॥

लीलारब्धस्थापितलुप्ताखिललोकां लोकातीतैर्योगिभिरन्तश्चिरमृग्याम्। बालादित्यश्रेणिसमानद्युतिपुञ्जां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥१॥

प्रत्याहारध्यानसमाधिस्थितिभाजां नित्यं चित्ते निर्वृतिकाष्ठां कलयन्तीम्। सत्यज्ञानानन्दमयीं तां तनुरूपां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥२॥ चन्द्रापीडानिन्दितमन्दिस्मितवक्रां चन्द्रापीडालङ्कृतनीलालकभाराम्। इन्द्रोपेन्द्राद्यर्चितपादाम्बुजयुग्मां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥३॥

आदिक्षान्तामक्षरमूर्त्यां विलसन्तीं भूते भूते भूतकदम्बप्रसवित्रीम्। शब्दब्रह्मानन्दमयीं तां तिडदाभां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे॥४॥

मूलाधारादुत्थितवीथ्या विधिरन्ध्रं सौरं चान्द्रं व्याप्य विहारज्वलिताङ्गीम्। येयं सूक्ष्मात् सूक्ष्मतनुस्तां सुखरूपां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥५॥

नित्यः शुद्धो निष्कल एको जगदीशः साक्षी यस्याः सर्गविधौ संहरणे च। विश्वत्राणकीडनलोलां शिवपत्नीं गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥६॥

यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं जगदण्डं भूयो भूयः प्रादुरभूदुत्थितमेव। पत्या सार्धं तां रजताद्रौ विहरन्तीं गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे॥७॥ यस्यामोतं प्रोतमशेषं मणिमाला सूत्रे यद्वत् कापि चरं चाप्यचरं च। तामध्यात्मज्ञानपद्व्या गमनीयां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥८॥

नानाकारैः शक्तिकदम्बैर्भुवनानि व्याप्य स्वैरं क्रीडित येयं स्वयमेका। कल्याणीं तां कल्पलतामानितभाजां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥९॥

आशापाशक्केशविनाशं विद्धानां पादाम्भोजध्यानपराणां पुरुषाणाम्। ईशामीशार्धाङ्गहरां तामभिरामां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥१०॥

प्रातःकाले भावविशुद्धः प्रणिधानाद् भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः। वाचां सिद्धिं सम्पद्मग्र्यां शिवभक्तिं तस्यावश्यं पर्वतपुत्री विद्धाति॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-गौरीदशकं सम्पूर्णम्॥

॥ श्यामलादण्डकम् ॥

॥ध्यानम्॥

माणिक्यवीणामुपलालयन्तीम् मदालसां मञ्जलवाग्विलासाम्। माहेन्द्रनीलद्युतिकोमलाङ्गीम् मातङ्गकन्यां मनसा स्मरामि॥१॥

चतुर्भुजे चन्द्रकलावतंसे कुचोन्नते कुङ्कमरागशोणे। पुण्डूक्षुपाशाङ्कशपुष्पबाणहस्ते नमस्ते जगदेकमातः॥२॥

॥ विनियोगः॥

माता मरकतश्यामा मातङ्गी मदशालिनी। कुर्यात् कटाक्षं कल्याणी कदम्बवनवासिनी॥

॥ स्तुतिः ॥

जय मातङ्गतनये जय नीलोत्पलद्युते। जय सङ्गीतरसिके जय लीलाशुकप्रिये॥

॥ दण्डकम्॥

जय जननि सुधासमुद्रान्-तरुद्यन्-मणिद्वीप-संरूढ-बिल्वाटवी-मध्य-कल्प-द्रुमाकल्प-कादम्ब-कान्तार-वासप्रिये कृत्तिवासप्रिये सर्वलोकप्रिये' सादरारब्ध-सङ्गीत-सम्भावना-सम्भ्रमालोल-नीपस्रगाबद्ध-चूलीसनाथत्रिके सानुमत्पुत्रिके' द्रोखरीभूत-द्रीतांशुरेखा-मयूखावली-बद्ध-सुस्निग्ध-नीलालकश्रेणि- शङ्गारिते लोकसम्भाविते' कामलीला-धनुः सन्निभ-भ्रूलता-पुष्प- सन्दोह-सन्देह-कृल्लोचने वाक्सुधासेचने' चारुगोरोचनापङ्क-केलीलला-माभिरामे सुरामे रमे' प्रोल्लसद्भ्-वालिका-मौक्तिकश्रेणिका-चिन्द्रका-मण्डलोद्भासि-गण्डस्थलन्यस्त-कस्तूरिका-पत्ररेखा-समुद्भूत-सौरभ्य-सम्भ्रान्त-भृङ्गाङ्गनागीत-सान्द्रीभवन्-मन्द्रतन्त्रीस्वरे सुस्वरे भास्वरे' वल्लकी-वादन-प्रक्रिया-लोल-तालीदलाबद्ध-ताटङ्क-भूषाविशेषान्विते सिद्ध-सम्मानिते' दिव्यहालाम-दोद्वेलहेलाल-सच्धुरान्दोलन-श्रीसमाक्षिप्त-कर्णैक-नीलोत्पले श्यामले पूरिताशेष-लोकाभि-वाञ्छाफले श्रीफले' स्वेद-बिन्दूल्लसद्-भाल-लावण्य-निष्यन्द-सन्दोह-सन्देह-कृन्नासिका-मौक्तिके सर्वमन्त्रात्मिके कालिके' मुग्ध-मन्दस्मितो-दारवऋस्फुरत्-पूग-कर्पूर-ताम्बूल-खण्डोत्करे ज्ञानमुद्राकरे सर्वसम्पत्करे पद्मभास्वत्करे श्रीकरे' कुन्द-पुष्पद्युतिस्निग्ध-दन्तावली-निर्मलालोल-कल्लोल-सम्मेल-नस्मेरशोणाधरे चारुवीणाधरे पक्वबिम्बाधरे' सुललित-नवयौवनारम्भ-चन्द्रोदयोद्वेल-लावण्य-दुग्धार्णवाविर्भवत्कम्बु-बिम्बोक-भृत्कन्थरे सत्कला-मन्दिरे मन्थरे' दिव्य-रत्नप्रभा-बन्धुरच्छन्न-हारादि-भूषा-समुद्योतमाना- नवद्याङ्गशोभे शुभे रत्न-केयूर-रिमच्छटा-पछव-प्रोछसदु-दोल्लता-राजिते योगिभिः पूजिते' विश्व-दिङ्मण्डलव्याप्त-माणिक्य-तेजः स्फुरत्-कङ्कणालङ्कते विभ्रमालङ्कते साधुभिः सत्कृते' वासरारम्भ-वेला-समुज्जृम्भ-माणारविन्द-प्रतिद्वन्द्वि-पाणिद्वये सन्ततोद्यद्वये अद्वये' दिव्य-रत्नोर्मिका-दीधिति-स्तोम-सन्ध्यायमा-नाङ्गुली-पल्लवोद्यन्न-खेन्दु-प्रभा-मण्डले सन्नुताखण्डले चित्र्यभामण्डले प्रोह्नसत्कुण्डले' तारकाराजि-नीकाश-हाराविलस्मेर-चारुस्तना-भोगभारानमन्मध्य-वल्लीविलच्छेद-वीची-समुद्यत्-समुल्लास-सन्दर्शिताकार-सौन्दर्य-रत्नाकरे वल्लकी-भृत्करे किङ्कर-श्रीकरे हेम-कुम्भोप-मोत्तुङ्ग-वक्षोजभारावनम्रे त्रिलोकावनम्रे' लसद्वृत्त-गम्भीर-नाभी-सरस्तीर-शैवाल-शङ्काकर-श्यामरोमावली-भूषणे मञ्जसम्भाषणे चारुशिञ्चत्कटीसूत्र-निर्भित्सतानङ्ग-लीला-धनुश्चिशिञ्चनी-डम्बरे दिव्यरलाम्बरे पद्मरागोल्लसन्-मेखला-भास्वर-श्रोणि-शोभाजित-स्वर्ण-भूभृत्तले चिन्द्रका-शीतले' विकसित-नविकेंशुकाताम्र-दिव्यांशु-कच्छन्न-चारूरु-शोभा-पराभूत-सिन्दूर-शोणाय-मानेन्द्र-मातङ्ग-हस्तार्गले वैभवानर्गले श्यामले कोमलिस्निग्ध-नीलोत्पलोत्-पादितानङ्ग-तूणीर-शङ्काकरोदाम-जङ्घालते चारुलीलागते नम्र-दिक्पाल-सीमन्तिनि कुन्तलिस्नग्ध-नीलप्रभा-पुञ्चसञ्जात-दूर्वाङ्क-राशङ्क-सारङ्ग-संयोग-रिङ्खन्न-खेन्दूज्वले प्रोज्वले निर्मले' प्रहृदेवेश-लक्ष्मीश-भूतेश-तोयेश-वागीश-कीनाश-दैत्येश-यक्षेश-वाय्वग्नि-माणिक्य-संहृष्ट-कोटीर-बाला-तपोद्दामलाक्षा-रसारुण्य-तारुण्य-लक्ष्मी-गृहीताङ्कि-पद्मे सुपद्मे उमे' सुरुचिर-नवरल-पीठस्थिते सुस्थिते रलपद्मासने रलसिंहासने शङ्खपद्मद्वयोपाश्रिते विश्रिते तत्र विघ्नेश-दुर्गावट्ट-क्षेत्रपालैर्युते मत्तमातङ्ग-कन्या-समूहान्विते' मञ्जलामेनकाद्यङ्गनामानिते भैरवैरष्टभिर्वेष्टिते देवि वामादिभिः शक्तिभिः सेविते धात्रि-लक्ष्म्यादि-शक्त्यष्टकैः संयुते मातृकामण्डलैर्मण्डिते यक्ष-गन्धर्व-सिद्धाङ्गना-मण्डलैरर्चिते पञ्चबाणात्मिके पञ्चबाणेन रत्या च सम्भाविते प्रीतिभाजा वसन्तेन चानन्दिते' भक्तिभाजां परं श्रेयसे कल्पसे' योगिनां मानसे द्योतसे' छन्द्सामोजसा भ्राजसे' गीत-विद्या-विनोदादि तृष्णेन कृष्णेन सम्पूज्यसे भक्तिमचेतसा वेधसा स्तूयसे विश्वहृद्येन वाद्येन विद्याधरैगीयसे श्रवणहरदक्षिणकाणया वीणया किन्नरेगीयसे यक्षगन्धर्व-सिद्धाङ्गना-मण्डलैरर्च्यसे' सर्वसौभाग्य-वाञ्छावतीभिर्वधूभिः सुराणां समाराध्यसे सर्वविद्याविशेषात्मकं चाटुगाथा-समुचारणं कण्ठ-मूलोल्ल-सद्वर्णराजित्रयं

कोमलश्यामलो-दारपक्षद्वयं तुण्डशोभाति-धूरीभवत् किंशुकाभं तं शुकं लालयन्ती परिकीडसे' पाणिपद्मद्वयेना-क्षमालामपि स्फाटिकीं ज्ञानसारात्मकं पुस्तकं चापरेणाङ्कशं पाशमाबिश्चति येन सिश्चन्त्यसे चेतसा तस्य वन्नान्तरात् गद्यपद्यात्मका भारती निःसरेत' येन वा यावका भाकृतिर्भाव्यसे तस्य वश्या भवन्ति स्त्रियः पूरुषाः' येन वा शातकुम्भद्युतिर्भाव्यसे' सोऽपि लक्ष्मीसहस्रैः परिकीडते' किं न सिद्ध्येद्वपुः श्यामलं कोमलं चन्द्र-चूडान्वितं तावकं ध्यायतः' तस्य लीला सरोवारिधिः' तस्य केलीवनं नन्दनं' तस्य भद्रासनं भूतलं' तस्य गीर्देवता किङ्करी' तस्य चाऽऽज्ञाकरी श्री-स्वयम्' सर्वतीर्थात्मिकं सर्वमन्त्रात्मिकं सर्ववाद्यात्मिकं सर्वयात्मिकं सर्वयात्मिकं सर्वयात्मिकं सर्वविद्यात्मिकं सर्वयोगात्मिकं सर्वरागात्मिकं' सर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं पर्वावश्वात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वव्यात्मिकं सर्वयानात्मिकं पर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं पर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं पर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं पर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं सर्वयानात्मिकं पर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं सर्वविश्वात्मिकं सर्वयोगात्मिकं सर्वयानात्मिकं पाहि मां पाहि मां पाहि माम्' देवि तुभ्यं नमो देवि तुभ्यं नमो देवि तुभ्यं नमः॥

॥ इति महाकवि कालिदासविरचितं श्री-श्यामलादण्डकं सम्पूर्णम्॥

॥ महिषासुरमर्दिनि स्तोत्रम्॥

अयि गिरिनन्दिन नन्दितमेदिनि विश्वविनोदिनि नन्दिनुते गिरिवर-विन्ध्य-शिरोधिनिवासिनि विष्णुविलासिनि जिष्णुनुते। भगवित हे शितिकण्ठकुटुम्बिनि भूरिकुटुम्बिनि भूरिकृते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१॥ सुरवरवर्षिणि दुर्घरधर्षिणि दुर्मुखमर्षिणि हर्षरते त्रिभुवनपोषिणि शङ्करतोषिणि किल्बिषमोषिणि घोषरते। दनुज-निरोषिणि दितिसुत-रोषिणि दुर्मद-शोषिणि सिन्धुसुते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥२॥

अयि जगदम्ब-मदम्ब-कदम्ब-वनप्रिय-वासिनि हासरते शिखरि शिरोमणि तुङ्ग-हिमालय-शृङ्ग-निजालय-मध्यगते। मधु-मधुरे मधु-कैटभ-गञ्जिनि कैटभ-भञ्जिनि रासरते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥३॥

अयि शतखण्ड-विखण्डित-रुण्ड-वितुण्डित-शुण्ड-गजाधिपते रिपु-गज-गण्ड-विदारण-चण्ड-पराक्रम-शुण्ड-मृगाधिपते। निज-भुज-दण्ड-निपातित-खण्ड-विपातित-मुण्ड-भटाधिपते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥४॥

अयि रण-दुर्मद्-शत्रु-वधोदित-दुर्घर-निर्जर-शक्तिभृते चतुर-विचार-धुरीण-महाशिव-दूतकृत-प्रमथाधिपते। दुरित-दुरीह-दुराशय-दुर्मित-दानवदूत-कृतान्तमते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥५॥

अिय शरणागत-वैरि-वधूवर-वीर-वराभय-दायकरे त्रिभुवन-मस्तक-शूल-विरोधि शिरोधि कृतामल-शूलकरे। दुमिदुमि-तामर-दुन्दुभिनाद्-महो-मुखरीकृत-तिग्मकरे जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥६॥ अयि निज-हुङ्कृति मात्र-निराकृत-धूम्रविलोचन-धूम्रशते समर-विशोषित-शोणित-बीज-समुद्भव-शोणित-बीजलते। शिव-शिव-शुम्भ-निशुम्भ-महाहव-तर्पित-भूत-पिशाचरते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥७॥

धनुरनु-सङ्ग-रणक्षणसङ्ग-परिस्फुर-दङ्ग-नटत्कटके कनक-पिशङ्ग-पृषत्क-निषङ्ग-रसद्भट-शृङ्ग-हतावटुके। कृत-चतुरङ्ग-बलक्षिति-रङ्ग-घटद्वहुरङ्ग-रटद्वटुके जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥८॥

जय जय जप्य-जयेजय-शब्द-परस्तुति-तत्पर-विश्वनुते भण-भण-भिञ्जिमि-भिङ्कृत-नूपुर-सिञ्जित-मोहित-भूतपते। निटत-नटार्ध-नटीनट-नायक-नाटित-नाट्य-सुगानरते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥९॥

अयि सुमनः सुमनः सुमनः सुमनोहर-कान्तियुते श्रित-रजनी-रजनी-रजनी-रजनीकर-वऋवृते। सुनयन-विभ्रमर-भ्रमर-भ्रमर-भ्रमराधिपते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१०॥

सित-महाहव-मल्लम-तिलक-मिल्लित-रल्लक-मल्लरते विरचित-विलक-पिल्लिक-मिल्लिक-भिल्लिक-वर्गवृते। सितकृत-फुल्लसमुल्ल-सितारुण-तल्लज-पल्लव-सल्लिलेते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥११॥ अविरल-गण्ड-गलन्मद्-मेदुर-मत्त-मतङ्गज-राजपते त्रिभुवन-भूषण-भूत-कलानिधि रूप-पयोनिधि राजसुते। अयि सुद-तीजन-लालसमानस-मोहन-मन्मथ-राजसुते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१२॥

कमल-दलामल-कोमल-कान्ति कलाकिलामल-भाललते सकल-विलास-कलानिलयकम-केलि-चलत्कल-हंसकुले। अलिकुल-सङ्कल-कुवलय-मण्डल-मौलिमिलद्भकुलालि-कुले जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१३॥

करमुरली-रव-वीजित-कूजित-लज्जित-कोकिल-मञ्जमते मिलित-पुलिन्द-मनोहर-गुञ्जित-रञ्जितशैल-निकुञ्जगते। निजगुणभूत-महाशबरीगण-सद्गुण-सम्भृत-केलितले जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१४॥

कटितट-पीत-दुकूल-विचित्र-मयूख-तिरस्कृत-चन्द्ररुचे प्रणत-सुरासुर-मौलिमणिस्फुर-दंशुल-सन्नख-चन्द्ररुचे। जित-कनकाचल-मौलिपदोजित-निर्भर-कुञ्जर-कुम्भकुचे जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१५॥

विजित-सहस्रकरैक-सहस्रकरैक-सहस्रकरैकनुते
कृतसुरतारक-सङ्गरतारक-सङ्गरतारक-सूनुसुते ।
सुरथ-समाधि समानसमाधि समाधिसमाधि सुजातरते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥ १६॥

पदकमलं करुणानिलये वरिवस्यित योऽनुदिनं स शिवे अयि कमले कमलानिलये कमलानिलयः स कथं न भवेत्। तव पदमेव परम्पदिमत्यनुशीलयतो मम किं न शिवे जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१७॥

कनकलसत्कल-सिन्धुजलैरनुसिञ्चिनुते गुण-रङ्गभुवम् भजित स किं न शचीकुच-कुम्भ-तटी-परिरम्भ-सुखानुभवम्। तव चरणं शरणं करवाणि नतामरवाणि निवासि शिवम् जय जय हे महिषासुरमिद्दिन रम्यकपिद्दिन शैलसुते॥१८॥ तव विमलेन्दुकुलं वदनेन्दुमलं सकलं ननु कूलयते किमु पुरुहूत-पुरीन्दुमुखी-सुमुखीभिरसौ विमुखी कियते। मम तु मतं शिवनामधने भवती कृपया किमुत कियते जय जय हे महिषासुरमिद्दिन रम्यकपिद्दिन शैलसुते॥१९॥

अयि मिय दीनद्यालुतया कृपयैव त्वया भवितव्यमुमे अयि जगतो जननी कृपयाऽसि यथाऽसि तथाऽनुमितासिरते। यदुचितमत्र भवत्युरिर कुरुतादुरुतापमपाकुरुते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपदिनि शैलसुते॥२०॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-महिषासुरमर्दिनि-स्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शीतलाष्टकम्॥

अस्य श्रीशीतलास्तोत्रस्य महादेव ऋषिः। अनुष्टृप् छन्दः। शीतला देवता। लक्ष्मीर्बीजम्।

भवानी शक्तिः। सर्वविस्फोटकनिवृत्यर्थे जपे विनियोगः॥ **ईश्वर उवाच**

वन्देऽहं शीतलां देवीं रासभस्थां दिगम्बराम्। मार्जनीकलशोपेतां शूर्पालङ्कतमस्तकाम्॥१॥

वन्देऽहं शीतलां देवीं सर्वरोगभयापहाम्। यामासाद्य निवर्तेत विस्फोटकभयं महत्॥२॥

शीतले शीतले चेति यो ब्रूयाद्दाहपीडितः। विस्फोटकभयं घोरं क्षिप्रं तस्य प्रणश्यति॥३॥

यस्त्वामुदकमध्ये तु ध्यात्वा सम्पूजयेन्नरः। विस्फोटकभयं घोरं गृहे तस्य न जायते॥४॥

शीतले ज्वरदग्धस्य पूतिगन्धयुतस्य च। प्रणष्टचक्षुषः पुंसस्त्वामाहुर्जीवनौषधम्॥५॥

शीतले तनुजान् रोगान् नृणां हरिस दुस्त्यजान्। विस्फोटकविदीर्णानां त्वमेकाऽमृतवर्षिणी॥६॥

गलगण्डग्रहा रोगा ये चान्ये दारुणा नृणाम्। त्वदनुध्यानमात्रेण शीतले यान्ति सङ्खयम्॥७॥

न मन्त्रो नौषधं तस्य पापरोगस्य विद्यते। त्वामेकां शीतले धात्रीं नान्यां पश्यामि देवताम्॥८॥

मृणालतन्तुसदृशीं नाभिहृन्मध्यसंस्थिताम्। यस्त्वां सञ्चिन्तयेद्देवि तस्य मृत्युर्न जायते॥९॥

अष्टकं शीतलादेव्या यो नरः प्रपठेत्सदा। विस्फोटकभयं घोरं गृहे तस्य न जायते॥१०॥ श्रोतव्यं पठितव्यं च श्रद्धाभक्तिसमन्वितैः। उपसर्गविनाशाय परं स्वस्त्ययनं महत्॥११॥ शीतले त्वं जगन्माता शीतले त्वं जगत्पिता। शीतले त्वं जगद्धात्री शीतलायै नमो नमः॥१२॥ रासभो गर्दभश्चैव खरो वैशाखनन्दनः। शीतलावाहनश्चेव दूर्वाकन्दनिकृन्तनः॥१३॥ एतानि खरनामानि शीतलाग्रे तु यः पठेत्। तस्य गेहे शिशूनां च शीतलारुङ् न जायते॥१४॥ शीतलाष्टकमेवेदं न देयं यस्यकस्यचित्। दातव्यं च सदा तस्मै श्रद्धाभक्तियुताय वै॥१५॥ ॥ इति श्री-स्कान्द्पुराणे श्री-शीतलाष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ अन्नपूर्णास्तोत्रम्॥

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी निर्धूताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी। प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥१॥ नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी मुक्ताहारविलम्बमानविलसद्-वक्षोजकुम्भान्तरी। काश्मीरागरुवासिता रुचिकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥२॥ योगानन्दकरी रिपुक्षयकरी धर्मैकनिष्ठाकरी चन्द्रार्कानलभासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी। सर्वैश्वर्यकरी तपःफलकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥३॥

कैलासाचलकन्दरालयकरी गौरी उमा शङ्करी कौमारी निगमार्थगोचरकरी ओङ्कारबीजाक्षरी। मोक्षद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥४॥

दृश्यादृश्यविभूतिवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोद्री लीलानाटकसूत्रखेलनकरी विज्ञानदीपाङ्करी। श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥५॥

आदिक्षान्तसमस्तवर्णनकरी शम्भोस्त्रिभावाकरी काश्मीरा त्रिपुरेश्वरी त्रिनयनी विश्वेश्वरी शर्वरी। स्वर्गद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥६॥

उर्वी सर्वजनेश्वरी जयकरी माता कृपासागरी वेणीनीलसमानकुन्तलघरी नित्यान्नदानेश्वरी। साक्षान्मोक्षकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥७॥ देवी सर्वविचित्ररत्नरचिता दाक्षायणी सुन्दरी वामे स्वादुपयोधरा प्रियकरी सौभाग्यमाहेश्वरी। भक्ताभीष्टकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥८॥

चन्द्रार्कानलकोटिकोटिसदृशी चन्द्रांशुबिम्बाधरी चन्द्रार्काग्निसमानकुण्डलधरी चन्द्रार्कवर्णेश्वरी। मालापुस्तकपाशसाङ्कशधरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥९॥

क्षत्रत्राणकरी महाऽभयकरी माता कृपासागरी सर्वानन्दकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरी श्रीधरी। दक्षाकन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥१०॥

> अन्नपूर्णे सदापूर्णे शङ्करप्राणवस्त्रमे। ज्ञानवैराग्यसिदुध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वति॥

> माता च पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः। बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम्॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-अन्नपूर्णास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ दुर्गापञ्चरत्नम्॥

ते ध्यान-योगानुगता अपश्यन् त्वामेव देवीं स्वगुणैर्निगूढाम्। त्वमेव शक्तिः परमेश्वरस्य मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥१॥

देवात्मशक्तिः श्रुतिवाक्यगीता महर्षि लोकस्य पुरः प्रसन्ना। गुहा परं व्योम सतः प्रतिष्ठा मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥२॥

परास्य शक्तिर्विविधैव श्रूयसे श्वेताश्व-वाक्योदित-देवि दुर्गे। स्वाभाविकी ज्ञानबलक्रिया ते मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥३॥

देवात्मशब्देन शिवात्मभूता यत्कूर्मवायव्यवचो विवृत्या। त्वं पाशविच्छेदकरी प्रसिद्धा मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥४॥

त्वं ब्रह्मपुच्छा विविधा मयूरी ब्रह्म-प्रतिष्ठाऽस्युपदिष्ट-गीता। ज्ञानस्वरूपात्मतयाऽखिलानाम् मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥५॥

॥ इति श्री-काञ्चीजगद्गुरु-श्री-चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वती-श्रीचरणैः विरचितं श्री-दुर्गापञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥दुर्गास्तोत्रम्॥

श्री-नारायण उवाच

स्तोत्रं च श्रूयतां ब्रह्मन् सर्वविघ्नविनाशकम्। सुखदं मोक्षदं सारं भवसन्तारकारणम्॥

श्रीकृष्ण उवाच

त्वमेव सर्वजननी मूलप्रकृतिरीश्वरी। त्वमेवाऽऽद्या सृष्टिविधौ स्वेच्छया त्रिगुणात्मिका॥१॥

कार्यार्थे सगुणा त्वं च वस्तुतो निर्गुणा स्वयम्। परब्रह्मस्वरूपा त्वं सत्या नित्या सनातनी॥२॥

तेजःस्वरूपा परमा भक्तानुग्रहविग्रहा। सर्वस्वरूपा सर्वेशा सर्वाधारा परात्परा॥३॥

सर्वबीजस्वरूपा च सर्वपूज्या निराश्रया। सर्वज्ञा सर्वतोभद्रा सर्वमङ्गलमङ्गला॥४॥

सर्वबुद्धिस्वरूपा च सर्वशक्तिस्वरूपिणी। सर्वज्ञानप्रदा देवी सर्वज्ञा सर्वभाविनी॥५॥

त्वं स्वाहा देवदाने च पितृदाने स्वधा स्वयम्। दक्षिणा सर्वदाने च सर्वशक्तिस्वरूपिणी॥६॥

निद्रा त्वं च द्या त्वं च तृष्णा त्वं चाऽऽत्मनः प्रिया। क्षुत्क्षान्तिः शान्तिरीशा च कान्तिस्तुष्टिश्च शाश्वती॥७॥

श्रद्धा पुष्टिश्च तन्द्रा च लज्जा शोभा प्रभा तथा। सतां सम्पत्स्वरूपा श्रीविंपत्तिरसतामिह॥८॥

प्रीतिरूपा पुण्यवतां पापिनां कलहाङ्करा। शश्वत्कर्ममयी शक्तिः सर्वदा सर्वजीविनाम्॥९॥ देवेभ्यः स्वपदो दात्री धातुर्धात्री कृपामयी। हिताय सर्वदेवानां सर्वासुरविनाशिनी॥१०॥ योगनिद्रा योगरूपा योगदात्री च योगिनाम्। सिद्धिस्वरूपा सिद्धानां सिद्धिदा सिद्धियोगिनी॥११॥ माहेश्वरी च ब्रह्माणी विष्णुमाया च वैष्णवी। भद्रदा भद्रकाली च सर्वलोकभयङ्करी॥१२॥ यामे यामे यामदेवी गृहदेवी गृहे गृहे। सतां कीर्तिः प्रतिष्ठा च निन्दा त्वमसतां सदा॥१३॥ महायुद्धे महामारी दुष्टसंहाररूपिणी। रक्षास्वरूपा शिष्टानां मातेव हितकारिणी॥१४॥ वन्द्या पूज्या स्तुता त्वं च ब्रह्मादीनां च सर्वदा। ब्राह्मण्यरूपा विप्राणां तपस्या च तपस्विनाम्॥१५॥ विद्या विद्यावतां त्वं च बुद्धिर्बुद्धिमतां सताम्। मेधा स्मृतिस्वरूपा च प्रतिभा प्रतिभावताम्॥१६॥ राज्ञां प्रतापरूपा च विशां वाणिज्यरूपिणी। सृष्टौ सृष्टिस्वरूपा त्वं रक्षारूपा च पालने॥१७॥ तथाऽन्ते त्वं महामारी विश्वे विश्वेश्च पूजिते। कालरात्रिर्महारात्रिर्मोहरात्रिश्च मोहिनी॥१८॥ दुरत्यया मे माया त्वं यया सम्मोहितं जगत्। यया मुग्धो हि विद्वांश्च मोक्षमार्गं न पश्यति॥१९॥

॥फलश्रुतिः॥

इत्यात्मना कृतं स्तोत्रं दुर्गाया दुर्गनाशनम्। पूजाकाले पठेद्यो हि सिद्धिर्भवति वाञ्छिता॥२०॥

वन्थ्या च काकवन्थ्या च मृतवत्सा च दुर्भगा। श्रुत्वा स्तोत्रं वर्षमेकं सुपुत्रं लभते ध्रुवम्॥२१॥

कारागारे महाघोरे यो बद्धो दृढबन्धने। श्रुत्वा स्तोत्रं मासमेकं बन्धनान्मुच्यते ध्रुवम्॥२२॥

यक्ष्मग्रस्तो गलत्कुष्ठी महाशूली महाज्वरी। श्रुत्वा स्तोत्रं वर्षमेकं सद्यो रोगात् प्रमुच्यते॥२३॥

पुत्रभेदे प्रजाभेदे पत्नीभेदे च दुर्गतः। श्रुत्वा स्तोत्रं मासमेकं लभते नात्र संशयः॥२४॥

राजद्वारे इमशाने च महारण्ये रणस्थले। हिंस्रजन्तुसमीपे च श्रुत्वा स्तोत्रं प्रमुच्यते॥२५॥

गृहदाहे च दावाग्नौ दस्युसैन्यसमन्विते। स्तोत्रश्रवणमात्रेण लभते नात्र संशयः॥२६॥

महाद्रिद्रो मूर्खश्च वर्षं स्तोत्रं पठेत्तु यः। विद्यावान् धनवांश्चेव स भवेन्नात्र संशयः॥२७॥

॥ इति श्रीब्रह्मवैवर्तमहापुराणे प्रकृतिखण्डे षद्वष्टितमेऽध्याये श्री-नारद्-नारायण-संवादे दुर्गोपाख्याने श्री-कृष्णविरचितं श्री-दुर्गास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥दुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः॥

वेधोहरीश्वरस्तुत्यां विहर्त्रीं विन्ध्यभूधरे। हरप्राणेश्वरीं वन्दे हन्त्रीं विबुधविद्विषाम्॥१॥ अभ्यर्थनेन सरसीरुहसम्भवस्य त्यक्त्वोदिता भगवदक्षिपिधानलीलाम्। विश्वेश्वरी विपद्पाकरणे पुरस्तात् माता ममास्तु मधुकैटभयोर्निहन्त्री॥२॥ प्राङ्गिजरेषु निहितैर्निजशक्तिलेशैः एकीभवद्भिरुदिताऽखिललोकगुप्त्ये । सम्पन्नशस्त्रनिकरा च तदायुधस्थैः माता ममास्तु महिषान्तकरी पुरस्तात्॥३॥ प्रालेयशैलतनयातनुकान्तिसम्पत्-कोशोदिता कुवलयच्छविचारुदेहा। नारायणी नमद्भीप्सितकल्पवल्ली सुप्रीतिमावहतु शुम्भनिशुम्भहन्त्री॥४॥ विश्वेश्वरीति महिषान्तकरीति यस्याः नारायणीत्यपि च नामभिरङ्कितानि। सूक्तानि पङ्कजभुवा च सुरर्षिभिश्च दृष्टानि पावकमुखैश्च शिवां भजे ताम्॥५॥ उत्पत्तिदैत्यहननस्तवनात्मकानि संरक्षकाण्यखिलभूतहिताय यस्याः। सूक्तान्यशेषनिगमान्तविदः पठन्ति विश्वमातरमजस्त्रमभिष्टवीमि॥६॥ तां

ये वैप्रचित्तपुनरुत्थितशुम्भमुख्यैः दुर्भिक्षघोरसमयेन च कारितासु। आविष्कृतास्त्रिजगदार्तिषु रूपभेदाः तैरम्बिका समभिरक्षतु मां विपद्धः॥७॥ सूक्तं यदीयमरविन्दभवादिदृष्टम् आवर्त्य देव्यनुपदं सुरथः समाधिः। द्वावप्यवापतुरभीष्टमनन्यलभ्यं तामादिदेवतरुणीं प्रणमामि मूर्झा॥८॥

माहिष्मतीतनुभवं च रुरुं च हन्तुम् आविष्कृतैर्निजरसादवतारभेदैः । अष्टादशाहतनवाहतकोटिसङ्खेः अम्बा सदा समभिरक्षतु मां विपद्धः॥९॥

एतच्चरित्रमिखलं लिखितं हि यस्याः सम्पूजितं सदन एव निवेशितं वा। दुर्गं च तारयित दुस्तरमप्यशेषं श्रेयः प्रयच्छिति च सर्वमुमां भजे ताम्॥१०॥

यत्पूजनस्तुतिनमस्कृतिभिर्भवन्ति प्रीताः पितामहरमेशहरास्त्रयोऽपि। तेषामपि स्वकगुणैर्ददती वपूंषि तामीश्वरस्य तरुणीं शरणं प्रपद्ये॥११॥ कान्तारमध्यदृढलग्नतयाऽवसन्नाः मग्नाश्च वारिधिजले रिपुभिश्च रुद्धाः। यस्याः प्रपद्य चरणौ विपदस्तरन्ति सा मे सदाऽस्तु हृदि सर्वजगत्सवित्री॥१२॥ बन्धे वधे महित मृत्युभये प्रसक्ते वित्तक्षये च विविधे य महोपतापे। यत्पादपूजनिमह प्रतिकारमाहुः सा मे समस्तजननी शरणं भवानी॥१३॥ बाणासुरप्रहितपन्नगबन्धमोक्षः तद्घाहुद्र्पद्लनादुषया च योगः। प्राद्युम्निना द्रुतमलभ्यत यत्प्रसादात् सा मे शिवा सकलमप्यशुभं क्षिणोतु॥१४॥

पापः पुलस्त्यतनयः पुनरुत्थितो माम् अद्यापि हर्तुमयमागत इत्युदीतम्। यत्सेवनेन भयमिन्दिरयाऽवधूतं तामादिदेवतरुणीं शरणं गतोऽस्मि॥१५॥

यद् ध्यानजं सुखमवाप्यमनन्तपुण्यैः साक्षात्तमच्युतपरिग्रहमाश्ववापुः । गोपाङ्गनाः किल यदर्चनपुण्यमात्राः सा मे सदा भगवती भवतु प्रसन्ना॥१६॥

रात्रिं प्रपद्य इति मन्त्रविदः प्रपन्नान् उद्घोध्य मृत्यवधिमन्यफलैः प्रलोभ्य। बुद्धा च तद्विमुखतां प्रतनं नयन्तीम् आकाशमादिजननीं जगतां भजे ताम्॥१७॥

देशकालेषु दुष्टेषु दुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः। सन्ध्ययोरनुसन्धेया सर्वापद्विनिवृत्तये॥१८॥ ॥इति श्रीदुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः सम्पूर्ण॥

॥ दुर्गास्तोत्रम् (युधिष्ठिरकृतम्) ॥

वैशम्पायन उवाच

विराटनगरं रम्यं गच्छमानो युधिष्ठिरः। अस्तुवन्मनसा देवीं दुर्गां त्रिभुवनेश्वरीम्॥१॥

यशोदागर्भसम्भूतां नारायणवरप्रियाम्। नन्दगोपकुले जातां मङ्गल्यां कुलवर्धनीम्॥२॥

कंसविद्रावणकरीमसुराणां क्षयङ्करीम्। शिलातटविनिक्षिप्तामाकाशं प्रति गामिनीम्॥३॥

वासुदेवस्य भगिनीं दिव्यमाल्यविभूषिताम्। दिव्याम्बरधरां देवीं खङ्गखेटकधारिणीम्॥४॥

भारावतरणे पुण्ये ये स्मरन्ति सदा शिवाम्। तान् वै तारयसे पापात्पङ्के गामिव दुर्बलाम्॥५॥

स्तोतुं प्रचक्रमे भूयो विविधेः स्तोत्रसम्भवैः। आमन्त्र्य दर्शनाकाङ्की राजा देवीं सहानुजः॥६॥

नमोऽस्तु वरदे कृष्णे कुमारि ब्रह्मचारिणि। बालार्कसदृशाकारे पूर्णचन्द्रनिभानने॥७॥

चतुर्भुजे चतुर्वक्रे पीनश्रोणिपयोधरे। मयूरपिच्छवलये केयूराङ्गद्धारिणि॥८॥

भासि देवि यथा पद्मा नारायणपरिग्रहः। स्वरूपं ब्रह्मचर्यं च विशदं तव खेचरि॥९॥ कृष्णच्छविसमा कृष्णा सङ्कर्षणसमानना। बिभ्रती विपुलौ बाहू शक्रध्वजसमुच्छ्रयौ॥१०॥

पात्री च पङ्कजी घण्टी स्त्री विशुद्धा च या भुवि। पारां धनुर्महाचकं विविधान्यायुधानि च॥११॥

कुण्डलाभ्यां सुपूर्णाभ्यां कर्णाभ्यां च विभूषिता। चन्द्रविस्पर्धिना देवि मुखेन त्वं विराजसे॥१२॥

मुकुटेन विचित्रेण केशबन्धेन शोभिना। भुजङ्गाभोगवासेन श्रोणिसूत्रेण राजता॥१३॥

विभ्राजसे चाबद्धेन भोगेनेवेह मन्दरः। ध्वजेन शिखिपिच्छानामुच्छितेन विराजसे॥१४॥

कौमारं व्रतमास्थाय त्रिदिवं पावितं त्वया। तेन त्वं स्तूयसे देवि त्रिदशैः पूज्यसेऽपि च॥१५॥

त्रैलोक्यरक्षणार्थाय महिषासुरनाशिनि। प्रसन्ना में सुरश्रेष्ठे दयां कुरु शिवा भव॥१६॥

जया त्वं विजया चैव सङ्ग्रामे च जयप्रदा। ममापि विजयं देहि वरदा त्वं च साम्प्रतम्॥१७॥

विन्थ्ये चैव नगश्रेष्ठे तव स्थानं हि शाश्वतम्। कालि कालि महाकालि शीधुमांसपशुप्रिये॥१८॥

कृतानुयात्रा भूतैस्त्वं वरदा कामचारिणी। भारावतारे ये च त्वां संस्मरिष्यन्ति मानवाः॥१९॥ प्रणमन्ति च ये त्वां हि प्रभाते तु नरा भुवि। न तेषां दुर्रुभं किश्चित्पुत्रतो धनतोऽपि वा॥२०॥

दुर्गात्तारयसे दुर्गे तत् त्वं दुर्गा स्मृता जनैः। कान्तारेष्ववसन्नानां मग्नानां च महार्णवे। दस्युभिर्वा निरुद्धानां त्वं गतिः परमा नृणाम्॥२१॥

जलप्रतरणे चैव कान्तारेष्वटवीषु च। ये स्मरन्ति महादेवि न च सीदन्ति ते नराः॥२२॥

त्वं कीर्तिः श्रीर्घृतिः सिद्धिर्हीर्विद्या सन्ततिर्मतिः। सन्ध्या रात्रिः प्रभा निद्रा ज्योत्स्ना कान्तिः क्षमा द्या॥२३॥

नृणां च बन्धनं मोहं पुत्रनाशं धनक्षयम्। व्याधिं मृत्युं भयं चैव पूजिता नाशयिष्यसि॥२४॥

सोऽहं राज्यात्परिभ्रष्टः शरणं त्वां प्रपन्नवान्। प्रणतश्च यथा मूर्घा तव देवि सुरेश्वरि॥२५॥

त्राहि मां पद्मपत्राक्षि सत्ये सत्या भवस्व नः। शरणं भव मे दुर्गे शरण्ये भक्तवत्सले॥२६॥

एवं स्तुता हि सा देवी दर्शयामास पाण्डवम्। उपगम्य तु राजानमिदं वचनमब्रवीत्॥२७॥

देव्युवाच

शृणु राजन्महाबाहो मदीयं वचनं प्रभो। भविष्यत्यचिरादेव सङ्ग्रामे विजयस्तव॥२८॥ मम प्रसादान्निर्जित्य हत्वा कौरववाहिनीम्। राज्यं निष्कण्टकं कृत्वा भोक्ष्यसे मेदिनीं पुनः॥२९॥

भ्रातृभिः सहितो राजन्त्रीतिं प्राप्स्यसि पुष्कलाम्। मत्प्रसादाच ते सौख्यमारोग्यं च भविष्यति॥३०॥

ये च सङ्कीर्तियिष्यन्ति लोके विगतकल्मषाः। तेषां तुष्टा प्रदास्यामि राज्यमायुर्वपुः सुतम्॥३१॥

प्रवासे नगरे वाऽपि सङ्गामे शत्रुसङ्कटे। अटव्यां दुर्गकान्तारे सागरे गहने गिरौ॥३२॥

ये स्मरिष्यन्ति मां राजन् यथाऽहं भवता स्मृता। न तेषां दुर्लभं किश्चिद्स्मिन् लोके भविष्यति॥३३॥

इदं स्तोत्रवरं भक्त्या शृणुयाद्वा पठेत वा। तस्य सर्वाणि कार्याणि सिद्धिं यास्यन्ति पाण्डवाः॥३४॥

मत्प्रसादाच वः सर्वान्विराटनगरे स्थितान्। न प्रज्ञास्यन्ति कुरवो नरा वा तन्निवासिनः॥३५॥

इत्युक्तवा वरदा देवी युधिष्ठिरमरिन्दमम्। रक्षां कृत्वा च पाण्डूनां तत्रैवान्तरधीयत॥३६॥

॥ इति श्रीमन्महाभारते विराटपर्वणि पाण्डवप्रवेशपर्वणि अष्टमोऽध्यायः॥

॥दुर्गा-स्तुतिः (अर्जुन-कृता)॥

सञ्जय उवाच

धार्तराष्ट्रबलं दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थितम्। अर्जुनस्य हितार्थाय कृष्णो वचनमब्रवीत्॥१॥

श्रीभगवानुवाच

शुचिर्भूत्वा महाबाहो सङ्ग्रामाभिमुखे स्थितः। पराजयाय शत्रूणां दुर्गास्तोत्रमुदीरय॥२॥

सञ्जय उवाच

एवमुक्तोऽर्जुनः सङ्खे वासुदेवेन धीमता। अवतीर्य रथात्पार्थः स्तोत्रमाह कृताञ्जलिः॥३॥

अर्जुन उवाच

नमस्ते सिद्धसेनानि आर्ये मन्दरवासिनि। कुमारि कालि कापालि कपिले कृष्णपिङ्गले॥४॥

भद्रकालि नमस्तुभ्यं महाकालि नमोऽस्तु ते। चण्डि चण्डे नमस्तुभ्यं तारिणि वरवर्णिनि॥५॥

कात्यायनि महाभागे करालि विजये जये। शिखिपिच्छध्वजधरे नानाभरणभूषिते॥६॥

अट्टशूलप्रहरणे खङ्गखेटकधारिणि। गोपेन्द्रस्यानुजे ज्येष्ठे नन्दगोपकुलोद्भवे॥७॥

महिषासृक्प्रिये नित्यं कौशिकि पीतवासिनि। अदृहासे कोकमुखे नमस्तेऽस्तु रणप्रिये॥८॥

उमे शाकम्भरि श्वेते कृष्णे कैटभनाशिनि। हिरण्याक्षि विरूपाक्षि सुधूम्राक्षि नमोऽस्तु ते॥९॥

वेदश्रुति महापुण्ये ब्रह्मण्ये जातवेदिस। जम्बूकटकचैत्येषु नित्यं सन्निहितालये॥१०॥ त्वं ब्रह्मविद्या विद्यानां महानिद्रा च देहिनाम्। स्कन्दमातर्भगवति दुर्गे कान्तारवासिनि॥११॥

स्वाहाकारः स्वधा चैव कला काष्ठा सरस्वती। सावित्री वेदमाता च तथा वेदान्त उच्यते॥१२॥ स्तुताऽसि त्वं महादेवि विशुद्धेनान्तरात्मना।

जयो भवतु मे नित्यं त्वत्प्रसादाद्रणाजिरे॥१३॥

कान्तारभयदुर्गेषु भक्तानां चाऽऽलयेषु च। नित्यं वससि पाताले युद्धे जयसि दानवान्॥१४॥

त्वं जम्भनी मोहिनी च माया हीः श्रीस्तथैव च। सन्ध्या प्रभावती चैव सावित्री जननी तथा॥१५॥

तुष्टिः पुष्टिर्घृतिर्दीप्तिश्चन्द्रादित्यविवर्धिनी। भूतिर्भूतिमतां सङ्ख्ये वीक्ष्यसे सिद्धचारणैः॥१६॥

सञ्जय उवाच

ततः पार्थस्य विज्ञाय भक्तिं मानववत्सला। अन्तरिक्षगतोवाच गोविन्दस्याय्रतः स्थिता॥१७॥

देव्युवाच

स्वल्पेनैव तु कालेन शत्रूञ्जेष्यिस पाण्डव। नरस्त्वमिस दुर्घर्ष नारायणसहायवान्॥१८॥

अजेयस्त्वं रणेऽरीणामपि वज्रभृतः स्वयम्। इत्येवमुक्तवा वरदा क्षणेनान्तरधीयत॥१९॥ लब्ध्वा वरं तु कौन्तेयो मेने विजयमात्मनः। आरुरोह ततः पार्थो रथं परमसम्मतम्॥२०॥

कृष्णार्जुनावेकरथौ दिव्यौ राङ्खौ प्रद्ध्मतुः। य इदं पठते स्तोत्रं कल्य उत्थाय मानवः॥२१॥

यक्षरक्षःपिशाचेभ्यो न भयं विद्यते सदा। न चापि रिपवस्तेभ्यः सर्पाद्या ये च दंष्ट्रिणः॥२२॥

न भयं विद्यते तस्य सदा राजकुलादपि। विवादे जयमाप्नोति बद्धो मुच्यति बन्धनात्॥२३॥

दुर्गं तरित चावश्यं तथा चोरैर्विमुच्यते। सङ्ग्रामे विजयेन्नित्यं लक्ष्मीं प्राप्नोति केवलाम्॥२४॥

आरोग्यबलसम्पन्नो जीवेद्वर्षशतं तथा। एतदृष्टं प्रसादात्तु मया व्यासस्य धीमतः॥२५॥

मोहादेतौ न जानन्ति नरनारायणावृषी। तव पुत्रा दुरात्मानः सर्वे मन्युवशानुगाः॥२६॥

प्राप्तकालिमदं वाक्यं कालपाशेन कुण्ठिताः। द्वैपायनो नारदश्च कण्वो रामस्तथाऽनघः। अवारयंस्तव सुतं न चासौ तद्गृहीतवान्॥२७॥

यत्र धर्मो द्युतिः कान्तिर्यत्र हीः श्रीस्तथा मितः। यतो धर्मस्ततः कृष्णो यतः कृष्णस्ततो जयः॥२८॥ ॥इति श्रीमन्महाभारते भीष्मपर्वणि श्रीमद्भगवद्गीतापर्वणि त्रयोविंशोऽध्यायः॥

॥ परशुरामकृत-दुर्गास्तोत्रम्॥

श्री-परशुराम उवाच

श्रीकृष्णस्य च गोलोके परिपूर्णतमस्य च। आविर्भूता विग्रहतः परा सृष्ट्युन्मुखस्य च॥१॥

सूर्यकोटिप्रभायुक्ता वस्त्रालङ्कारभूषिता। विह्नशुद्धांशुकाधाना सुस्मिता सुमनोहरा॥२॥

नवयौवनसम्पन्ना सिन्दूरारुण्यशोभिता। लिलतं कबरीभारं मालतीमाल्यमण्डितम्॥३॥

अहोऽनिर्वचनीया त्वं चारुमूर्तिं च बिभ्रती। मोक्षप्रदा मुमुक्षूणां महाविष्णोर्विधिः स्वयम्॥४॥

मुमोह क्षणमात्रेण दृष्ट्वा त्वां सर्वमोहिनीम्। बालैः सम्भूय सहसा सस्मिता धाविता पुरा॥५॥

सद्भिः ख्याता तेन राधा मूलप्रकृतिरीश्वरी। कृष्णस्त्वां सहसा भीतो वीर्याधानं चकार ह॥६॥

ततो डिम्भं महज्जज्ञे ततो जातो महान्विराट्। यस्यैव लोमकूपेषु ब्रह्माण्डान्यखिलानि च॥७॥

राधारतिक्रमेणैव तन्निःश्वासो बभूव ह। स निःश्वासो महावायुः स विराड्विश्वधारकः॥८॥

भयघर्मजलेनैव पुष्ठुवे विश्वगोलकम्। स विराड् विश्वनिलयो जलराशिर्बभूव ह॥९॥ ततस्त्वं पञ्चधा भूय पञ्चमूर्तीश्च बिभ्रती। प्राणाधिष्ठातृमूर्तियां कृष्णस्य परमात्मनः॥१०॥

कृष्णप्राणाधिकां राधां तां वदन्ति पुराविदः। वेदाधिष्ठातृमूर्तिर्या वेदशास्त्रप्रसूरपि॥११॥

तं सावित्रीं शुद्धरूपां प्रवदन्ति मनीषिणः। ऐश्वर्याधिष्ठातृमूर्तिः शान्तिस्त्वं शान्तरूपिणी॥१२॥

लक्ष्मीं वदन्ति सन्तस्तां शुद्धां सत्त्वस्वरूपिणीम्। रागाधिष्ठात्री या देवी शुक्कमूर्तिः सतां प्रसूः॥१३॥

सरस्वतीं तां शास्त्रज्ञां शास्त्रज्ञाः प्रवदन्त्यहो। बुद्धिर्विद्या सर्वशक्तेर्या मूर्तिरिधदेवता॥१४॥

सर्वमङ्गलदा सन्तो वदन्ति सर्वमङ्गलाम्। सर्वमङ्गलमङ्गल्या सर्वमङ्गलरूपिणी॥१५॥

सर्वमङ्गलबीजस्य शिवस्य निलयेऽधुना। शिवे शिवास्वरूपा त्वं लक्ष्मीर्नारायणान्तिके॥१६॥

सरस्वती च सावित्री वेदसूर्ब्रह्मणः प्रिया। राधा रासेश्वरस्यैव परिपूर्णतमस्य च॥१७॥

परमानन्दरूपस्य परमानन्दरूपिणी। त्वत्कलांशांशकलया देवानामपि योषितः॥१८॥

त्वं विद्या योषितः सर्वाः सर्वेषां बीजरूपिणी। छाया सूर्यस्य चन्द्रस्य रोहिणी सर्वमोहिनी॥१९॥

राची राकस्य कामस्य कामिनी रतिरीश्वरी। वरुणानी जलेशस्य वायोः स्त्रीः प्राणवल्लभा॥२०॥ वहेः प्रिया हि स्वाहा च कुबेरस्य च सुन्दरी। यमस्य तु सुशीला च नैर्ऋतस्य च कैंटभी॥२१॥ ऐशानी स्याच्छशिकला शतरूपा मनोः प्रिया। देवहूतिः कर्दमस्य वसिष्ठस्याप्यरुन्धती॥२२॥ लोपामुद्राऽप्यगस्त्यस्य देवमाताऽदितिस्तथा। अहल्या गौतमस्यापि सर्वाधारा वसुन्धरा॥२३॥ गङ्गा च तुलसी चापि पृथिव्यां या सरिद्वरा। एताः सर्वाश्च या ह्यन्या सर्वास्त्वत्कलयाऽम्बिके॥२४॥ गृहलक्ष्मीर्गृहे नृणां राजलक्ष्मीश्च राजसु। तपस्विनां तपस्या त्वं गायत्री ब्राह्मणस्य च॥२५॥ सतां सत्त्वस्वरूपा त्वमसतां कलहाङ्करा। ज्योतीरूपा निर्गुणस्य शक्तिस्त्वं सगुणस्य च॥२६॥ सूर्ये प्रभास्वरूपा त्वं दाहिका च हुताशने। जले शैत्यस्वरूपा च शोभारूपा निशाकरे॥२७॥ त्वं भूमो गन्धरूपा च आकाशे शब्दरूपिणी। क्षुत्पिपासादयस्त्वं च जीविनां सर्वशक्तयः॥२८॥ सर्वबीजस्वरूपा त्वं संसारे साररूपिणी। स्मृतिर्मेधा च बुद्धिर्वा ज्ञानशक्तिर्विपश्चिताम्॥ २९॥ कृष्णेन विद्या या दत्ता सर्वज्ञानप्रसूः शुभा। शूलिने कृपया सा त्वं यया मृत्युञ्जयः शिवः॥३०॥

सृष्टिपालनसंहारशक्तयस्त्रिविधाश्च याः। ब्रह्मविष्णुमहेशानां सा त्वमेव नमोऽस्तु ते॥३१॥

मधुकैटभभीत्या च त्रस्तो धाता प्रकम्पितः। स्तुत्वा मुक्तश्च यां देवीं तां मूर्घा प्रणमाम्यहम्॥३२॥

मधुकैटभयोर्युद्धे त्राताऽसौ विष्णुरीश्वरीम्। बभूव शक्तिमान् स्तुत्वा तां दुर्गों प्रणमाम्यहम्॥३३॥

त्रिपुरस्य महायुद्धे सरथे पतिते शिवे। यां तुष्ट्वुः सुराः सर्वे तां दुर्गां प्रणमाम्यहम्॥ ३४॥

विष्णुना वृषरूपेण स्वयं शम्भुः समुत्थितः। जघान त्रिपुरं स्तुत्वा तां दुर्गां प्रणमाम्यहम्॥३५॥

यदाज्ञया वाति वातः सूर्यस्तपति सन्ततम्। वर्षतीन्द्रो दहत्यग्निस्तां दुर्गां प्रणमाम्यहम्॥३६॥

यदाज्ञया हि कालश्च शश्वद्-भ्रमति वेगतः। मृत्युश्चरति जन्तूनां तां दुर्गां प्रणमाम्यहम्॥३७॥

स्त्रष्टा सृजित सृष्टिं च पाता पाति यदाज्ञया। संहर्ता संहरेत् काले तां दुर्गां प्रणमाम्यहम्॥३८॥

ज्योतिःस्वरूपो भगवाञ्छीकृष्णो निर्गुणः स्वयम्। यया विना न शक्तश्च सृष्टिं कर्तुं नमामि ताम्॥३९॥

रक्ष रक्ष जगन्मातरपराधं क्षमस्व मे। शिशूनामपराधेन कुतो माता हि कुप्यति॥४०॥ इत्युक्तवा परशुरामश्च नत्वा तां च रुरोद् ह। तुष्टा दुर्गा सम्भ्रमेण चाभयं च वरं ददौ॥४१॥

अमरो भव हे पुत्र वत्स सुस्थिरतां व्रज। शर्वप्रसादात् सर्वत्र जयोऽस्तु तव सन्ततम्॥४२॥

सर्वान्तरात्मा भगवांस्तुष्टः स्यात्सन्ततं हरिः। भक्तिर्भवतु ते कृष्णे शिवदे च शिवे गुरौ॥४३॥

इष्टदेवे गुरौ यस्य भक्तिर्भवति शाश्वती। तं हन्तुं न हि शक्ताश्च रुष्टा वा सर्वदेवताः॥४४॥

श्रीकृष्णस्य च भक्तस्त्वं शिष्यो वै शङ्करस्य च। गुरुपत्नीं स्तौषि यस्मात् कस्त्वां हन्तुमिहेश्वरः॥४५॥

अहो न कृष्णभक्तानामशुभं विद्यते क्वचित्। अन्यदेवेषु ये भक्ता न भक्ता वा निरङ्कशाः॥४६॥

चन्द्रमा बलवांस्तुष्टो येषां भाग्यवतां भृगो। तेषां तारागणा रुष्टाः किं कुर्वन्ति च दुर्बलाः॥४७॥

यस्मै तुष्टः पालयति नरदेवो महान् सुखी। तस्य किं वा करिष्यन्ति रुष्टा भृत्याश्च दुर्बलाः॥४८॥

इत्युक्तवा पार्वती तुष्टा दत्त्वा रामाय चाऽऽिराषम्। जगामान्तःपुरं तूर्णं हर्षशब्दो बभूव ह॥४९॥

॥फलश्रुतिः॥

स्तोत्रं वै काण्वशाखोक्तं पूजाकाले च यः पठेत्। यात्राकाले च प्रातर्वा वाञ्छितार्थं लभेद्भुवम्॥५०॥ पुत्रार्थी लभते पुत्रं कन्यार्थी कन्यकां लभेत्। विद्यार्थी लभते विद्यां प्रजार्थी चाऽऽप्नुयात् प्रजाम्॥५१॥

भ्रष्टराज्यो लभेद्राज्यं नष्टवित्तो धनं लभेत्। यस्य रुष्टो गुरुर्देवो राजा वा बान्धवोऽथवा॥५२॥

तस्मै तुष्टश्च वरदः स्तोत्रराजप्रसादतः। दस्युग्रस्तो फणिग्रस्तः शत्रुग्रस्तो भयानकः॥५३॥

व्याधिग्रस्तो भवेन्मुक्तः स्तोत्रस्मरणमात्रतः। राजद्वारे रमशाने च कारागारे च बन्धने॥५४॥

जलराशौ निमग्नश्च मुक्तस्तत्स्मृतिमात्रतः। स्वामिभेदे पुत्रभेदे मित्रभेदे च दारुणे॥५५॥

स्तोत्रस्मरणमात्रेण वाञ्छितार्थं लभेद्भुवम्। कृत्वा हविष्यं वर्षं च स्तोत्रराजं श्रृणोति या॥५६॥

भक्त्या दुर्गां च सम्पूज्य महावन्ध्या प्रसूयते। लभते सा दिव्यपुत्रं ज्ञानिनं चिरजीविनम्। असौभाग्या च सौभाग्यं षण्मासश्रवणाल्लभेत्॥५७॥

नवमासं काकवन्थ्या मृतवत्सा च भक्तितः। स्तोत्रराजं या श्रृणोति सा पुत्रं लभते ध्रुवम्॥५८॥

कन्यामाता पुत्रहीना पञ्चमासं श्रृणोति या। घटे सम्पूज्य दुर्गों च सा पुत्रं लभते ध्रुवम्॥५९॥

॥ इति श्री-ब्रह्मवैवर्तमहापुराणे गणपतिखण्डे पञ्चचत्वारिशेऽध्याये श्री-नारद-नारायण-संवादे श्री-परशुरामकृतं श्री-दुर्गास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ कल्याणवृष्टिस्तोत्रम्॥

कल्याणवृष्टिभिरिवामृतपूरिताभिर्-लक्ष्मीस्वयंवरणमङ्गलदीपिकाभिः। सेवाभिरम्ब तव पादसरोजमूले नाकारि किं मनसि भक्तिमतां जनानाम्॥१॥

एतावदेव जनिन स्पृहणीयमास्ते त्वद्वन्दनेषु सिललस्थिगिते च नेत्रे। सान्निध्यमुद्यदरुणायुतसोदरस्य त्वद्विग्रहस्य परया सुधया घ्रुतस्य॥२॥

ईशित्वभावकलुषाः कित नाम सन्ति ब्रह्माद्यः प्रतियुगं प्रलयाभिभूताः। एकः स एव जननि स्थिरसिद्धिरास्ते यः पादयोस्तव सकृत्प्रणितं करोति॥३॥

लब्ध्वा सकृत् त्रिपुरसुन्द्रि तावकीनम् कारुण्यकन्द्रितकान्तिभरं कटाक्षम्। कन्द्र्पकोटिसुभगास्त्विय भक्तिभाजः सम्मोहयन्ति तरुणीर्भुवनत्रयेषु॥४॥

हिङ्कारमेव तव नाम गृणन्ति वेदा मातस्त्रिकोणनिलये त्रिपुरे त्रिनेत्रे। त्वत्संस्मृतौ यमभटादिभयं विहाय दीव्यन्ति नन्दनवने सह लोकपालैः॥५॥

हन्तुः पुरामधिगलं परिपूर्यमाणः क्रूरः कथं न भविता गरलस्य वेगः। आश्वासनाय किल मातरिदं तवार्घम् देहस्य शश्वदमृताष्ठुतशीतलस्य॥६॥ सर्वज्ञतां सदिस वाक्पट्रतां प्रसूते देवि त्वदङ्किसरसीरुहयोः प्रणामः। किं च स्फुरन्मकुटमुज्ज्वलमातपत्रं द्वे चामरे च वसुधां महतीं ददाति॥७॥ कल्पद्रमैरभिमतप्रतिपादनेषु कारुण्यवारिधिभिरम्ब भवत्कटाक्षैः। आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मामनाथम् त्वय्येव भक्तिभरितं त्विय दत्तदृष्टिम्॥८॥ हन्तेतरेष्वपि मनांसि निधाय चान्ये भक्तिं वहन्ति किल पामरदैवतेषु। त्वामेव देवि मनसा वचसा स्मरामि त्वामेव नौमि शरणं जगति त्वमेव॥९॥ लक्ष्येषु सत्स्वपि तवाक्षिविलोकनानाम् आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मां कथञ्चित्। नूनं मयाऽपि सदृशं करुणैकपात्रम् जातो जनिष्यति जनो न च जायते च॥१०॥ हीं हीमिति प्रतिदिनं जपतां जनानाम् किं नाम दुर्लभमिह त्रिपुराधिवासे। मालाकिरीटमद्वारणमाननीयान्स्-

तान्सेवते वसुमती स्वयमेव लक्ष्मीः॥११॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि साम्राज्यदानकुशलानि सरोरुहाक्षि। त्वद्वन्दनानि दुरितौघहरोद्यतानि मामेव मातरनिशं कलयन्तु नान्यम्॥१२॥

कल्पोपसंहरण-कल्पित-ताण्डवस्य देवस्य खण्डपरशोः परमेश्वरस्य। पाशाङ्कशैक्षव-शरासन-पुष्पबाणा सा साक्षिणी विजयते तव मूर्तिरेका॥१३॥

लग्नं सदा भवतु मातिरदं तवार्धम् तेजः परं बहुल-कुङ्कम-पङ्क-शोणम्। भास्वित्करीटममृतांशुकलावतंसम् मध्ये त्रिकोणमुदितं परमामृतार्द्रम्॥१४॥

हिङ्कारमेव तव नाम तदेव रूपम् त्वन्नाम सुन्दरि सरोजनिवासमूले। त्वत्तेजसा परिणतं वियदादि भूतम् सौख्यं तनोति सरसीरुहसम्भवादेः॥१५॥

हीङ्कारत्रयसम्पुटेन महता मन्त्रेण सन्दीपितम् स्तोत्रं यः प्रतिवासरं तव पुरो मातर्जपेन्मन्त्रवित्। तस्य क्षोणिभुजो भवन्ति वशगा लक्ष्मीश्चिरस्थायिनी वाणी निर्मलसूक्तिभारभरिता जागर्ति दीर्घं वयः॥१६॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-कल्याणवृष्टिस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ न्यासः ॥

अस्य श्रीदुर्गाष्टोत्तरशतनामास्तोत्रमालामन्त्रस्य महाविष्णुमहेश्वराः ऋषयः। अनुष्टुप् छन्दः। श्रीदुर्गापरमेश्वरी देवता। हां बीजम्। हीं शक्तिः। हूं कीलकम्। सर्वाभीष्टिसिद्धर्थे जपहोमार्चने विनियोगः।

॥स्तोत्रम्॥

सती साध्वी भवप्रीता भवानी भवमोचनी। आर्या दुर्गा जया चाऽऽद्या त्रिनेत्रा शूलधारिणी॥१॥

पिनाकधारिणी चित्रा चण्डघण्टा महातपाः। मनो बुद्धिरहङ्कारा चिद्रपा च चिदाकृतिः॥२॥

अनन्ता भाविनी भव्या ह्यभव्या च सदागतिः। शाम्भवी देवमाता च चिन्ता रत्नप्रिया तथा॥३॥

सर्वविद्या दक्षकन्या दक्षयज्ञविनाशिनी। अपर्णाऽनेकवर्णा च पाटला पाटलावती॥४॥ पट्टाम्बरपरीधाना कलमञ्जीररञ्जिनी। ईशानी च महाराज्ञी ह्यप्रमेयपराक्रमा॥५॥ रुद्राणी कूररूपा च सुन्दरी सुरसुन्दरी। वनदुर्गा च मातङ्गी मतङ्गमुनिकन्यका॥६॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री कौमारी वैष्णवी तथा। चामुण्डा चैव वाराही लक्ष्मीश्च पुरुषाकृतिः॥७॥

विमला ज्ञानरूपा च क्रिया नित्या च बुद्धिदा। बहुला बहुलप्रेमा महिषासुरमर्दिनी॥८॥

मधुकैटभहन्त्री च चण्डमुण्डविनाशिनी। सर्वशास्त्रमयी चैव सर्वदानवघातिनी॥९॥

अनेकशस्त्रहस्ता च सर्वशस्त्रास्त्रधारिणी। भद्रकाली सदाकन्या कैशोरी युवतिर्यतिः॥१०॥

प्रौढाऽप्रौढा वृद्धमाता घोररूपा महोद्री। बलप्रदा घोररूपा महोत्साहा महाबला॥११॥

अग्निज्वाला रौद्रमुखी कालरात्री तपस्विनी। नारायणी महादेवी विष्णुमाया शिवात्मिका॥१२॥

शिवदूती कराली च ह्यनन्ता परमेश्वरी। कात्यायनी महाविद्या महामेधास्वरूपिणी॥१३॥ गौरी सरस्वती चैव सावित्री ब्रह्मवादिनी।

॥फलश्रुतिः॥

सर्वतत्त्वैकनिलया वेदमन्त्रस्वरूपिणी॥१४॥

इदं स्तोत्रं महादेव्या नाम्नाम् अष्टोत्तरं शतम्। यः पठेत् प्रयतो नित्यं भक्तिभावेन चेतसा॥१५॥ शत्रुभ्यो न भयं तस्य तस्य शत्रुक्षयं भवेत्। सर्वदुःखदरिद्राच सुसुखं मुच्यते ध्रुवम्॥१६॥ विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी लभते धनम्। कन्यार्थी लभते कन्यां कन्या च लभते वरम्॥१७॥

ऋणी ऋणाद्विमुच्येत ह्यपुत्रो लभते सुतम्। रोगाद्विमुच्यते रोगी सुखमत्यन्तमश्रुते॥१८॥

भूमिलाभो भवेत् तस्य सर्वत्र विजयी भवेत्। सर्वान् कामानवाप्नोति महादेवीप्रसादतः॥१९॥

कुङ्कमीर्बिल्वपत्रेश्च सुगन्धे रक्तपुष्पकैः। रक्तपत्रेर्विशेषेण पूजयन् भद्रमश्चते॥२०॥ ॥इति श्री-दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ध्यानम्॥

सिन्दूराभां त्रिनेत्राममृतशिकलां खेचरीं रत्नवस्त्राम् पीनोत्तुङ्गस्तनाढ्यामभिनवविलसद्यौवनारम्भरम्याम्। नानालङ्कारयुक्तां सरसिजनयनामिन्दुसङ्कान्तमूर्तिम् देवीं पाशाङ्कशाढ्यामभयवरकरामन्नपूर्णां नमामि॥

॥ स्तोत्रम् ॥

अन्नपूर्णा शिवा देवी भीमा पुष्टिः सरस्वती। सर्वज्ञा पार्वती दुर्गा शर्वाणी शिववल्लभा॥१॥ वेदविद्या महाविद्या विद्यादात्री विशारदा। कुमारी त्रिपुरा बाला लक्ष्मीः श्रीर्भयहारिणी॥२॥ भवानी विष्णुजननी ब्रह्मादिजननी तथा। गणेशजननी शक्तिः कुमारजननी शुभा॥३॥

भोगप्रदा भगवती भक्ताभीष्टप्रदायिनी। भवरोगहरा भव्या शुभ्रा परममङ्गला॥४॥

भवानी चश्चला गौरी चारुचन्द्रकलाधरा। विशालाक्षी विश्वमाता विश्ववन्द्या विलासिनी॥५॥

आर्या कल्याणनिलया रुद्राणी कमलासना। शुभप्रदा शुभावर्ता वृत्तपीनपयोधरा॥६॥

अम्बा संहारमथनी मृडानी सर्वमङ्गला। विष्णुसंसेविता सिद्धा ब्रह्माणी सुरसेविता॥७॥

परमानन्ददा शान्तिः परमानन्दरूपिणी। परमानन्दजननी परानन्दप्रदायिनी॥८॥

परोपकारनिरता परमा भक्तवत्सला। पूर्णचन्द्राभवद्ना पूर्णचन्द्रनिभांशुका॥९॥

शुभलक्षणसम्पन्ना शुभानन्दगुणार्णवा। शुभसौभाग्यनिलया शुभदा च रतिप्रिया॥१०॥

चिण्डका चण्डमथनी चण्डदर्पनिवारिणी। मार्तण्डनयना साध्वी चन्द्राग्निनयना सती॥११॥

पुण्डरीकहरा पूर्णा पुण्यदा पुण्यरूपिणी। मायातीता श्रेष्ठमाया श्रेष्ठधर्मात्मवन्दिता॥१२॥ असृष्टिः सङ्गरहिता सृष्टिहेतुः कपर्दिनी। वृषारूढा शूलहस्ता स्थितिसंहारकारिणी॥१३॥

मन्दिस्मिता स्कन्दमाता शुद्धिचत्ता मुनिस्तुता। महाभगवती दक्षा दक्षाध्वरविनाशिनी॥१४॥

सर्वार्थदात्री सावित्री सदाशिवकुटुम्बिनी। नित्यसुन्दरसर्वाङ्गी सिचदानन्दलक्षणा॥१५॥

नाम्नामष्टोत्तरशतमम्बायाः पुण्यकारणम्। सर्वसौभाग्यसिद्धर्थं जपनीयं प्रयत्नतः॥१६॥

एतानि दिव्यनामानि श्रुत्वा ध्यात्वा निरन्तरम्। स्तुत्वा देवीं च सततं सर्वान् कामानवाप्नुयात्॥१७॥

॥ इति श्रीशिवरहस्ये श्री-अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

गौरी गणेशजननी गिरिराजतन्द्भवा। गुहाम्बिका जगन्माता गङ्गाधरकुट्रम्बिनी॥१॥

वीरभद्रप्रसूर्विश्वव्यापिनी विश्वरूपिणी। अष्टमूर्त्यात्मिका कष्टदारिद्यशमनी शिवा॥२॥

शाम्भवी शङ्करी बाला भवानी भद्रदायिनी। माङ्गल्यदायिनी सर्वमङ्गला मञ्जुभाषिणी॥३॥

महेश्वरी महामाया मन्त्राराध्या महाबला। हेमाद्रिजा हैमवती पार्वती पापनाशिनी॥४॥ नारायणांशजा नित्या निरीशा निर्मलाऽम्बिका। मृडानी मुनिसंसेव्या मानिनी मेनकात्मजा॥५॥

कुमारी कन्यका दुर्गा कलिदोषनिषूदिनी। कात्यायनी कृपापूर्णा कल्याणी कमलार्चिता॥६॥

सती सर्वमयी चैव सौभाग्यदा सरस्वती। अमलाऽमरसंसेव्या अन्नपूर्णाऽमृतेश्वरी॥७॥

अखिलागमसंसेव्या सुखसिचत्सुधारसा। बाल्याराधितभूतेशा भानुकोटिसमद्युतिः॥८॥

हिरण्मयी परा सूक्ष्मा शीतांशुकृतशेखरा। हरिद्राकुङ्कमाराध्या सर्वकालसुमङ्गली॥९॥

सर्वबोधप्रदा सामशिखा वेदान्तलक्षणा। कर्मब्रह्ममयी कामकलना काङ्क्षितार्थदा॥१०॥

चन्द्रार्कायुतताटङ्का चिद्म्बरशरीरिणी। श्रीचकवासिनी देवी कला कामेश्वरप्रिया॥११॥

मारारातिप्रियार्धाङ्गी मार्कण्डेयवरप्रदा। पुत्रपौत्रप्रदा पुण्या पुरुषार्थप्रदायिनी॥१२॥

सत्यधर्मरता सर्वसाक्षिणी सर्वरूपिणी। इयामला बगला चण्डी मातृका भगमालिनी॥१३॥

शूलिनी विरजा स्वाहा स्वधा प्रत्यिङ्गराम्बिका। आर्या दाक्षायणी दीक्षा सर्ववस्तूत्तमोत्तमा॥१४॥ शिवाभिधाना श्रीविद्या प्रणवार्थस्वरूपिणी। हीङ्कारी नादरूपा च त्रिपुरा त्रिगुणेश्वरी। सुन्दरी स्वर्णगौरी च षोडशाक्षरदेवता॥१५॥ ॥इति श्री-गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शक्त्यष्टोत्तरशतदिव्यस्थानीयनामस्तोत्रम्॥

दक्ष उवाच

एवमुक्तोऽब्रवीदक्षः केषु केषु मयाऽनघे। तीर्थेषु च त्वं द्रष्टव्या स्तोतव्या कैश्च नामभिः॥

देव्युवाच

सर्वगा सर्वभूतेषु द्रष्टव्या सर्वतो भुवि। सप्तलोकेषु यत्किञ्चिद्रहितं न मया विना॥

तथाऽपि येषु स्थानेषु द्रष्टव्याः सिद्धिमीप्सुभिः। स्मर्तव्या भूतिकामैवा तानि वक्ष्यामि तत्त्वतः॥

॥स्तोत्रम्॥

वाराणस्यां विशालाक्षी नैमिषे लिङ्गधारिणी। प्रयागे लिलता देवी कामुका गन्धमादने॥१॥ मानसे कुमुदा नाम विश्वकाया तथेश्वरे। गोमन्ते गोमती नाम मन्दरे कामचारिणी॥२॥ मदोत्कटा चैत्ररथे जयन्ती हस्तिनापुरे। कान्यकुड़ो तथा गौरी रम्भा मलयपर्वते॥३॥ एकाम्रके कीर्तिमती विश्वां विश्वेश्वरे विदुः। पुष्करे पुरुहृतेति केदारे मार्गदायिनी॥४॥

नन्दा हिमवतः पृष्ठे गोकर्णे भद्रकर्णिका। स्थानेश्वरे भवानी तु बिल्वके बिल्वपत्रिका॥५॥

श्रीशैले माधवी नाम भद्रा भद्रेश्वरे तथा। जया वराहशैले तु कमला कमलालये॥६॥

रुद्रकोट्यां च रुद्राणी काली कालञ्जरे गिरौ। महालिङ्गे तु कपिला मर्कोटे मुकुटेश्वरी॥७॥

शालग्रामे महादेवी शिवलिङ्गे जलप्रिया। मायापुर्यां कुमारी तु सन्ताने ललिता तथा॥८॥

उत्पलाक्षी सहस्राक्षे हिरण्याक्षे महोत्पला। गयायां मङ्गला नाम विमला पुरुषोत्तमे॥९॥

विपाशायामघोराक्षी पाटला पुण्ड्वर्धने। नारायणी सुपार्श्वे तु त्रिकूटे रुद्रसुन्द्री॥१०॥

विपुले विपुला नाम कल्याणी मलयाचले। कौटवी कोटितीर्थेषु सुगन्धा माधवे वने॥११॥

गोदाश्रमे त्रिसन्ध्या तु गङ्गाद्वारे रतिप्रिया। शिवकुण्डे शिवानन्दा नन्दिनी देविकातटे॥१२॥

रुक्मिणी द्वारवत्यां तु राधा वृन्दावने वने। देवकी मथुरायां तु पाताले परमेश्वरी॥१३॥ चित्रकूटे तथा सीता विन्ध्ये विन्ध्याधिवासिनी। सह्यद्वारे करीरा तु हरिश्चन्द्रे तु चन्द्रिका॥१४॥

रमणा रामतीर्थे तु यमुनायां मृगावती। करवीरे महालक्ष्मीरुमादेवी विनायके॥१५॥

अरोगा वैद्यनाथे तु महाकाले महेश्वरी। अभयेत्युष्णतीर्थेषु चामृता विन्ध्यकन्दरे॥१६॥

माण्डव्ये माण्डवी नाम स्वाहा माहेश्वरे पुरे। छागलाण्डे प्रचण्डा तु चण्डिकामरकण्टके॥१७॥

सोमेश्वरे वरारोहा प्रभासे पुष्करावती। देवमाता सरस्वत्यां पारा पारातटे मता॥१८॥

महालये महाभागा पयोष्ण्यां पिङ्गलेश्वरी। सिंहिका कृतशौचे तु कार्त्तिकेये तु शङ्करी॥१९॥

उत्पलावर्तके लोला सुभद्रा शोणसङ्गमे। महासिद्धवने लक्ष्मीरनङ्गा भरताश्रमे॥२०॥

जालन्धरे विश्वमुखी तारा किष्किन्धपर्वते। देवदारुवने पुष्टिर्मेधा काश्मीरमण्डले॥२१॥

भीमादेवी हिमाद्रौ तु पुष्टिर्विश्वेश्वरे तथा। कपालमोचने शुद्धिर्माता कायावरोहणे॥२२॥

शङ्खोद्धारे ध्वनिर्नाम धृतिः पिण्डारके तथा। काला तु चन्द्रभागायामचोदे शिवकारिणी॥२३॥ वेणायाममृता नाम बदर्यां उर्वशी तथा। औषधी चोत्तरकुरौ कुशद्वीपे कुशोदका॥२४॥

मन्मथा हेमकूटे तु मुकुटे सत्यवादिनी। अश्वत्थे वन्दनीया तु निधिवैंश्रवणालये॥२५॥

गायत्री वेदवदने पार्वती शिवसन्निधौ। देवलोके तथेन्द्राणी ब्रह्मास्येषु सरस्वती॥२६॥

सूर्यबिम्बे प्रभा नाम मातॄणां वैष्णवी तथा। अरुन्धती सतीनां तु रामासु च तिलोत्तमा॥२७॥

चित्ते ब्रह्मकला नाम शक्तिः सर्वशरीरिणाम्। एतदुद्देशतः प्रोक्तं नामाष्टशतमुत्तमम्॥२८॥

अष्टोत्तरं च तीर्थानां शतमेतदुदाहृतम्। यः पठेच्छृणुयाद्वाऽपि सर्वपापैः प्रमुच्यते॥२९॥

एषु तीर्थेषु यः कृत्वा स्नानं पश्यन्ति मां नरः। सर्वपापविनिर्मुक्तः कल्पं शिवपुरे वसेत्॥३०॥

यस्तु मत्परमः कालं करोत्येतेषु मानवः। स भित्त्वा ब्रह्मसदनं पदमभ्येति शाङ्करम्॥३१॥

नामाष्टरातकं यस्तु श्रावयेच्छिवसन्निधौ। तृतीयायामथाष्टम्यां बहुपुत्रो भवेन्नरः॥३२॥

गोदाने श्राद्धकाले वा अहन्यहिन वा पुनः। देवार्चनविधौ विद्वान् पठन् ब्रह्माधिगच्छित॥३३॥ एवं वदन्ती सा तत्र ददाहात्मानमात्मना। स्वायम्भुवेऽपि काले च दक्षप्राचेतसोऽभवत्॥३४॥

पार्वती चाभवदेवी शिवदेहार्धधारिणी। मेनागर्भसमुत्पन्ना भुक्तिमुक्तिफलप्रदा॥३५॥

अरुन्धती जपन्त्येतत्तदाप्ता योगमुत्तमम्। पुरूरवाश्च राजर्षिलीकेषु जयतामगात्॥३६॥

ययातिः पुत्रलामं तु धनलामं तु भार्गवः। तथाऽन्ये देवदैत्याश्च ब्राह्मणाः क्षत्रियास्तथा। वैश्याः शूद्राश्च बहवः सिद्धिमीयुर्यथेप्सिताम्॥३७॥

यत्रेतिस्रिखितं तिष्ठेत् पूज्यते देवसिन्नधौ। न तत्र शोकदौर्गत्यं कदाचिदिप जायते॥३८॥

॥ इति श्रीमत्स्यमहापुराणे त्रयोदशेऽध्याये श्री-शक्त्यष्टोत्तरशतदिव्यस्थानीयनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥ 🎇 🎇

॥ कनकधारास्तवम्॥

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती भृङ्गाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम्। अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला माङ्गल्यदास्तु मम मङ्गलदेवतायाः॥१॥

मुग्धा मुहुर्विद्धती वदने मुरारेः प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि। माला दशोर्मधुकरीव महोत्पले या सा मे श्रियं दिशतु सागरसम्भवायाः॥२॥

आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्दम् आनन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतन्त्रम् । आकेकरस्थितकनीनिकपक्ष्मनेत्रम् भूत्यै भवेन्मम भुजङ्गशयाङ्गनायाः॥३॥

बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या हारावलीव हरिनीलमयी विभाति। कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः॥४॥

कालाम्बुदालिलिलितोरिस कैटभारेः धाराधरे स्फुरित या तिडदङ्गनेव। मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्तिः भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः॥५॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावात् माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन। मय्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धम् मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः॥६॥ विश्वामरेन्द्रपदवीभ्रमदानदक्षम् आनन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि। ईषन्निषीदतु मिय क्षणमीक्षणार्द्धम् इन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥७॥ इष्टा विशिष्टमतयोऽपि यया द्याई-दृष्ट्या त्रिविष्टपपदं सुलभं लभन्ते। प्रहृष्टकमलोद्रदीप्तिरिष्टाम् पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः॥८॥ द्याद्यानुपवनो द्रविणाम्बुधाराम् अस्मिन्निकञ्चनविहङ्गिशाशौ विषण्णे। दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरम् नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति शाकम्भरीति शशिशंखरवल्लभेति। सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै॥१०॥ श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै। शक्त्ये नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै पुष्ट्ये नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभाये॥११॥ नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै नमोऽस्तु दुग्धोद्धिजन्मभूम्यै। नमोऽस्तु सोमामृतसोद्रायै नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै॥१२॥

नमोऽस्तु हेमाम्बुजपीठिकायै नमोऽस्तु भूमण्डलनायिकायै। नमोऽस्तु देवादिदयापरायै नमोऽस्तु शार्ङ्गायुधवस्लभायै॥१३॥

नमोऽस्तु देव्यै भृगुनन्दनायै नमोऽस्तु विष्णोरुरिस स्थितायै। नमोऽस्तु लक्ष्म्यै कमलालयायै नमोऽस्तु दामोद्दवल्लभायै॥१४॥

नमोऽस्तु कान्त्यै कमलेक्षणायै नमोऽस्तु भूत्यै भुवनप्रसूत्यै। नमोऽस्तु देवादिभिरर्चितायै नमोऽस्तु नन्दात्मजवस्रभायै॥१५॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि। त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये॥१६॥ यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः सेवकस्य सकलार्थसम्पदः। सन्तनोति वचनाङ्गमानसैः त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे॥१७॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे। भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद् मह्मम्॥१८॥

दिग्घस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्ट-स्वर्वाहिनी विमलचारुजलाष्ट्रुताङ्गीम्। प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेष-लोकाधिनाथगृहिणीम् अमृताब्यिपुत्रीम्॥१९॥

> कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं करुणापूरतरङ्गितैरपाङ्गेः । अवलोकय मामकिञ्चनानां प्रथमं पात्रमकृत्रिमं द्यायाः॥२०॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमीभिरन्वहम् त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम्। गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः॥२१॥ देवि प्रसीद् जगदीश्वरि लोकमातः कल्याणगात्रि कमलेक्षणजीवनाथे। दारिद्यभीतिहृद्यं शरणागतं माम् आलोकय प्रतिदिनं सदयैरपाङ्गैः॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-कनकधारास्तवं सम्पूर्णम्॥

॥ महालक्ष्म्यष्टकम्॥

इन्द्र उवाच

नमस्तेऽस्तु महामाये श्रीपीठे सुरपूजिते। शङ्खचकगदाहस्ते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥१॥

नमस्ते गरुडारूढे कोलासुरभयङ्कारि। सर्वपापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥२॥

सर्वज्ञे सर्ववरदे सर्वदृष्टभयङ्करि। सर्वदुःखहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥३॥

सिद्धिबुद्धिप्रदे देवि भुक्तिमुक्तिप्रदायिनि। मन्त्रमूर्ते सदा देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥४॥

आद्यन्तरहिते देवि आद्यशक्तिमहेश्वरि। योगजे योगसम्भूते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥५॥

स्थूलसूक्ष्ममहारौद्रे महाशक्ति महोदरे। महापापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥६॥ पद्मासनस्थिते देवि परब्रह्मस्वरूपिणि। परमेशि जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥७॥

श्वेताम्बरधरे देवि नानालङ्कारभूषिते। जगत्स्थिते जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥८॥

महालक्ष्म्यष्टकं स्तोत्रं यः पठेद्भक्तिमान्नरः। सर्वसिद्धिमवाप्नोति राज्यं प्राप्नोति सर्वदा॥ एककाले पठेन्नित्यं महापापविनाशनम्। द्विकालं यः पठेन्नित्यं धनधान्यसमन्वितः॥ त्रिकालं यः पठेन्नित्यं महाशत्रुविनाशनम्। महालक्ष्मीर्भवेन्नित्यं प्रसन्ना वरदा शुभा॥ ॥इति श्रीमदुपद्मपुराणे श्री-महालक्ष्म्यष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ लक्ष्मीस्तोत्रम् विष्णुपुराणान्तर्गतम्॥

श्री-पराशर उवाच

सिंहासनगतः शकः सम्प्राप्य त्रिदिवं पुनः। देवराज्ये स्थितो देवीं तुष्टावाज्जकरां ततः॥१॥

इन्द्र उवाच

नमस्ये सर्वलोकानां जननीमज्जसम्भवाम्। श्रियमुन्निद्रपद्माक्षीं विष्णुवक्षःस्थलस्थिताम्॥२॥

पद्मालयां पद्मकरां पद्मपत्रनिभेक्षणाम्। वन्दे पद्ममुखीं देवीं पद्मनाभप्रियामहम्॥३॥ त्वं सिद्धिस्त्वं स्वधा स्वाहा सुधा त्वं लोकपावनी। सन्ध्या रात्रिः प्रभा भूतिर्मेधा श्रद्धा सरस्वती॥४॥

यज्ञविद्या महाविद्या गुह्यविद्या च शोभने। आत्मविद्या च देवि त्वं विमुक्तिफलदायिनी॥५॥

आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्डनीतिस्त्वमेव च। सौम्यासौम्यैर्जगद्रूपैस्त्वयैतद्देवि पूरितम्॥६॥

का त्वन्या त्वामृते देवि सर्वयज्ञमयं वपुः। अध्यास्ते देवदेवस्य योगचिन्त्यं गदाभृतः॥७॥

त्वया देवि परित्यक्तं सकलं भुवनत्रयम्। विनष्टप्रायमभवत्त्वयेदानीं समेधितम्॥८॥

दाराः पुत्रास्तथाऽऽगारसुहृद्धान्यधनादिकम्। भवत्येतन्महाभागे नित्यं त्वद्वीक्षणान्नृणाम्॥९॥

शरीरारोग्यमैश्वर्यमरिपक्षक्षयः सुखम्। देवि त्वदृष्टिदृष्टानां पुरुषाणां न दुर्रुभम्॥१०॥

त्वं माता सर्वलोकानां देवदेवो हरिः पिता। त्वयैतद्विष्णुना चाम्ब जगद्याप्तं चराचरम्॥११॥

मा नः कोशस्तथा गोष्ठं मा गृहं मा परिच्छदम्। मा शरीरं कलत्रं च त्यजेथाः सर्वपावनि॥१२॥

मा पुत्रान्मा सुहृद्वर्गं मा पशून्मा विभूषणम्। त्यजेथा मम देवस्य विष्णोर्वक्षःस्थलालये॥१३॥ सत्त्वेन सत्यशौचाभ्यां तथा शीलादिभिर्गुणैः। त्यज्यन्ते ते नराः सद्यः सन्त्यक्ता ये त्वयाऽमले॥१४॥

त्वया विलोकिताः सद्यः शीलाद्यैरिवलैर्गुणैः। कुलैश्वर्यैश्च युज्यन्ते पुरुषा निर्गुणा अपि॥१५॥

स श्राघ्यः स गुणी धन्यः स कुलीनः स बुद्धिमान्। स शूरः स च विक्रान्तो यस्त्वया देवि वीक्षितः॥१६॥

सद्यो वैगुण्यमायान्ति शीलाद्याः सकला गुणाः। पराङ्मुखी जगद्धात्री यस्य त्वं विष्णुवल्लभे॥१७॥

न ते वर्णयितुं शक्ता गुणाञ्जिह्वाऽपि वेधसः। प्रसीद देवि पद्माक्षि माऽस्मांस्त्याक्षीः कदाचन॥१८॥

श्री-पराशर उवाच

एवं श्रीः संस्तुता सम्यक् प्राह हृष्टा शतकतुम्। शृण्वतां सर्वदेवानां सर्वभूतस्थिता द्विज॥१९॥

श्रीरुवाच

परितुष्टाऽस्मि देवेश स्तोत्रेणानेन ते हरे। वरं वृणीष्व यस्त्विष्टो वरदाऽहं तवाऽऽगता॥२०॥

इन्द्र उवाच

वरदा यदि मे देवि वराहीं यदि वाऽप्यहम्। त्रैलोक्यं न त्वया त्याज्यमेष मेऽस्तु वरः परः॥२१॥

स्तोत्रेण यस्तथैतेन त्वां स्तोष्यत्यब्धिसम्भवे। स त्वया न परित्याज्यो द्वितीयोऽस्तु वरो मम॥२२॥

श्रीरुवाच

त्रैलोक्यं त्रिदशश्रेष्ठ न सन्त्यक्ष्यामि वासव। दत्तो वरो मयाऽयं ते स्तोत्राराधनतुष्टया॥२३॥

यश्च सायं तथा प्रातः स्तोत्रेणानेन मानवः। मां स्तोष्यति न तस्याहं भविष्यामि पराङ्मुखी॥२४॥ ॥इति श्री-विष्णुपुराणे श्री-लक्ष्मीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ महालक्ष्मीस्तुतिः (अगस्त्यकृतम्)॥

अगस्तिरुवाच

मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः। क्षीरोद्जे कमलकोमलगर्भगौरि लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये॥१॥

त्वं श्रीरुपेन्द्रसदने मदनैकमातर्-ज्योत्स्नाऽसि चन्द्रमिस चन्द्रमनोहरास्ये। सूर्ये प्रभाऽसि च जगित्ततये प्रभाऽसि लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये॥२॥

त्वं जातवेद्सि सद्ग दहनात्मशक्तिर्-वेधास्त्वया जगदिदं विविधं विद्ध्यात्। विश्वम्भरोऽपि बिभृयाद्खिलं भवत्या लक्ष्मि प्रसीद् सततं नमतां शरण्ये॥३॥ त्वत्त्यक्तमेतदमले हरते हरोऽपि त्वं पासि हंसि विद्धासि परावरासि। ईड्यो बभूव हरिरप्यमले त्वदास्या लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये॥४॥

शूरः स एव स गुणी स बुधः स धन्यो मान्यः स एव कुलशीलकलाकलापैः। एकः शुचिः स हि पुमान् सकलेऽपि लोके यत्रापतेत्तव शुभे करुणाकटाक्षः॥५॥

यस्मिन्वसेः क्षणमहो पुरुषे गजेऽश्वे स्त्रेणे तृणे सरिस देवकुले गृहेऽन्ने। रत्ने पतित्रिणि पशौ शयने धरायाम् सश्रीकमेव सकले तिदृहास्ति नान्यत्॥६॥

त्वत्स्पृष्टमेव सकलं शुचितां लभेत त्वत्त्यक्तमेव सकलं त्वशुचीह लक्ष्मि। त्वन्नाम यत्र च सुमङ्गलमेव तत्र श्रीविष्णुपिल कमले कमलालयेऽपि॥७॥

लक्ष्मीं श्रियं च कमलां कमलालयां च पद्मां रमां निलनयुग्मकरां च मां च। क्षीरोदजाममृतकुम्भकरामिरां च विष्णुप्रियामिति सदा जपतां क दुःखम्॥८॥

ये पठिष्यन्ति च स्तोत्रं त्वद्भक्त्या मत्कृतं सदा। तेषां कदाचित् सन्तापो माऽस्तु माऽस्तु दरिद्रता॥९॥ माऽस्तु चेष्टवियोगश्च माऽस्तु सम्पत्तिसङ्खयः। सर्वत्र विजयश्चाऽस्तु विच्छदो माऽस्तु सन्ततेः॥१०॥

श्रीरुवाच

एवमस्तु मुने सर्वं यत्त्वया परिभाषितम्। एतत् स्तोत्रस्य पठनं मम सान्निध्यकारणम्॥११॥

अलक्ष्मीः कालकर्णीं च तद्गेहे न विशेत्कचित्। गजाश्वपशुशान्त्यर्थमेतत्स्तोत्रं सदा जपेत्॥१२॥

इदं बीजरहस्यं मे रक्षणीयं प्रयत्नतः। श्रद्धाहीने न दातव्यं न देयश्चाशुचौ कचित्॥१३॥

॥ इति श्रीस्कन्दमहापुराणे एकाशीतिसाहस्र्यां संहितायां चतुर्थे काशीखण्डेऽगस्त्यप्रस्थानं नाम पञ्चमेऽध्याये श्री-अगस्तिकृता महालक्ष्मीस्तुतिः सम्पूर्णा॥

॥ लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ध्यानम्॥

वन्दे पद्मकरां प्रसन्नवदनां सौभाग्यदां भाग्यदाम् हस्ताभ्यामभयप्रदां मणिगणैर्नानाविधैर्भूषिताम्। भक्ताभीष्टफलप्रदां हरिहरब्रह्मादिभिः सेविताम् पार्श्वे पङ्कजशङ्खपद्मनिधिभिर्युक्तां सदा शक्तिभिः॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे। भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥

॥स्तोत्रम्॥

प्रकृतिं विकृतिं विद्यां सर्वभूतिहतप्रदाम्। श्रद्धां विभूतिं सुरभिं नमामि परमात्मिकाम्॥१॥

वाचं पद्मालयां पद्मां शुचिं स्वाहां स्वधां सुधाम्। धन्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं नित्यपुष्टां विभावरीम्॥२॥

अदितिं च दितिं दीप्तां वसुधां वसुधारिणीम्। नमामि कमलां कान्तां क्षमां क्षीरोदसम्भवाम्॥३॥

अनुग्रहपदां बुद्धिमनघां हरिवल्लभाम्। अशोकाममृतां दीप्तां लोकशोकविनाशिनीम्॥४॥

नमामि धर्मनिलयां करुणां लोकमातरम्। पद्मप्रियां पद्महस्तां पद्माक्षीं पद्मसुन्द्रीम्॥५॥

पद्मोद्भवां पद्ममुखीं पद्मनाभप्रियां रमाम्। पद्ममालाधरां देवीं पद्मिनीं पद्मगन्धिनीम्॥६॥

पुण्यगन्धां सुप्रसन्नां प्रसादाभिमुखीं प्रभाम्। नमामि चन्द्रवदनां चन्द्रां चन्द्रसहोद्रीम्॥७॥

चतुर्भुजां चन्द्ररूपामिन्दिरामिन्दुशीतलाम्। आह्वादजननीं पुष्टिं शिवां शिवकरीं सतीम्॥८॥

विमलां विश्वजननीं तुष्टिं दारिद्यनाशिनीम्। प्रीतिपुष्करिणीं शान्तां शुक्कमाल्याम्बरां श्रियम्॥९॥

भास्करीं बिल्वनिलयां वरारोहां यशस्विनीम्। वसुन्धरामुदाराङ्गां हरिणीं हेममालिनीम्॥१०॥ धनधान्यकरीं सिद्धिं स्त्रैणसौम्यां शुभप्रदाम्। नृपवेश्मगतानन्दां वरलक्ष्मीं वसुप्रदाम्॥११॥

शुभां हिरण्यप्राकारां समुद्रतनयां जयाम्। नमामि मङ्गलां देवीं विष्णुवक्षःस्थलस्थिताम्॥१२॥

विष्णुपत्नीं प्रसन्नाक्षीं नारायणसमाश्रिताम्। दारिद्यध्वंसिनीं देवीं सर्वोपद्रवहारिणीम्॥१३॥

नवदुर्गां महाकालीं ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकाम्। त्रिकालज्ञानसम्पन्नां नमामि भुवनेश्वरीम्॥१४॥

लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरङ्गधामेश्वरीम् दासीभूतसमस्तदेववनितां लोकैकदीपाङ्कराम्। श्रीमन्मन्दकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगङ्गाधराम् त्वां त्रैलोक्यकुट्टम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम्॥ १५॥

> मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः। क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये॥१६॥

॥फलश्रुतिः॥

त्रिकालं यो जपेद्विद्वान् षण्मासं विजितेन्द्रियः। दारिद्यध्वंसनं कृत्वा सर्वमाप्नोत्ययत्नतः॥१७॥ देवीनामसहस्रेषु पुण्यमष्टोत्तरं शतम्। येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्वितः॥१८॥ भृगुवारे शतं धीमान् पठेद्वत्सरमात्रकम्। अष्टैश्वर्यमवाप्नोति कुबेर इव भूतले॥१९॥

दारिद्यमोचनं नाम स्तोत्रमम्बापरं शतम्। येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मद्रिद्रितः॥२०॥

भुक्तवा तु विपुलान् भोगानस्याः सायुज्यमाप्नुयात्। प्रातःकाले पठेन्नित्यं सर्वदुःखोपशान्तये। पठंस्तु चिन्तयेद्देवीं सर्वाभरणभूषिताम्॥२१॥

॥ इति श्री-लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥ ﷺ

॥ सरस्वतीस्तोत्रम् अगस्त्यमुनि प्रोक्तम्॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना। या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिदेवैः सदा पूजिता सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा॥१॥

दोर्भिर्युक्ता चतुर्भिः स्फटिकमणिनिभैरक्षमालां द्धाना हस्तेनैकेन पद्मं सितमपि च शुकं पुस्तकं चापरेण। भासा कुन्देन्दुशङ्खस्फटिकमणिनिभा भासमानाऽसमाना सा मे वाग्देवतेयं निवसतु वदने सर्वदा सुप्रसन्ना॥२॥

> सुरासुरसेवितपादपङ्कजा करे विराजत्कमनीयपुस्तका। विरिञ्चिपत्नी कमलासनस्थिता सरस्वती नृत्यतु वाचि मे सदा॥३॥

> सरस्वती सरसिजकेसरप्रभा तपस्विनी सितकमलासनप्रिया। घनस्तनी कमलविलोललोचना मनस्विनी भवतु वरप्रसादिनी॥४॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि। विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा॥५॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं सर्वदेवि नमो नमः। शान्तरूपे शशिधरे सर्वयोगे नमो नमः॥६॥ नित्यानन्दे निराधारे निष्कलायै नमो नमः। विद्याधरे विशालाक्षि शुद्धज्ञाने नमो नमः॥७॥

शुद्धस्फटिकरूपायै सूक्ष्मरूपे नमो नमः। शब्दब्रह्मि चतुर्हस्ते सर्वसिद्ध्यै नमो नमः॥८॥

मुक्तालङ्कृत-सर्वाञ्चौ मूलाधारे नमो नमः। मूलमन्त्रस्वरूपायै मूलशक्त्यौ नमो नमः॥९॥

मनो मणिमहायोगे वागीश्वरि नमो नमः। वाग्भ्ये वरदहस्ताये वरदाये नमो नमः॥१०॥

वेदायै वेदरूपायै वेदान्तायै नमो नमः। गुणदोषविवर्जिन्यै गुणदीस्यै नमो नमः॥११॥

सर्वज्ञाने सदानन्दे सर्वरूपे नमो नमः। सम्पन्नायै कुमार्यै च सर्वज्ञे ते नमो नमः॥१२॥

योगानार्य उमादेव्यै योगानन्दे नमो नमः। दिव्यज्ञान त्रिनेत्रायै दिव्यमूर्त्ये नमो नमः॥१३॥

अर्धचन्द्रजटाधारि चन्द्रबिम्बे नमो नमः। चन्द्रादित्यजटाधारि चन्द्रबिम्बे नमो नमः॥१४॥

अणुरूपे महारूपे विश्वरूपे नमो नमः। अणिमाद्यष्टसिद्धायै आनन्दायै नमो नमः॥१५॥

ज्ञान-विज्ञान-रूपायै ज्ञानमूर्ते नमो नमः। नानाशास्त्र-स्वरूपायै नानारूपे नमो नमः॥१६॥ पद्मदा पद्मवंशा च पद्मरूपे नमो नमः। परमेष्ठ्ये परामूर्त्ये नमस्ते पापनाशिनि॥१७॥

महादेव्यै महाकाल्यै महालक्ष्म्यै नमो नमः। ब्रह्मविष्णुशिवायै च ब्रह्मनार्थै नमो नमः॥१८॥

कमलाकरपुष्पा च कामरूपे नमो नमः। कपालि कर्मदीप्तायै कर्मदायै नमो नमः॥१९॥

सायं प्रातः पठेन्नित्यं षण्मासात् सिद्धिरुच्यते। चोरव्याघ्रभयं नास्ति पठतां शृण्वतामपि॥२०॥ इत्थं सरस्वतीस्तोत्रम् अगस्त्यमुनिवाचकम्। सर्वसिद्धिकरं नॄणां सर्वपापप्रणाशनम्॥२१॥ ॥इति श्री-अगस्त्यमुनि-प्रोक्तं श्री-सरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ सिद्धसरस्वतीस्तोत्रं श्रीमदु-ब्रह्मविरचितम्॥

॥ न्यासः ॥

ॐ अस्य श्रीसरस्वतीस्तोत्रमन्त्रस्य। ब्रह्मा ऋषिः। गायत्री छन्दः। श्रीसरस्वती देवता। धर्मार्थकाममोक्षार्थे जपे विनियोगः।

॥स्तोत्रम्॥

आरूढा श्वेतहंसे भ्रमित च गगने दक्षिणे चाक्षसूत्रम् वामे हस्ते च दिव्याम्बरकनकमयं पुस्तकं ज्ञानगम्या। सा वीणां वादयन्ती स्वकरकरजपैः शास्त्रविज्ञानशब्दैः क्रीडन्ती दिव्यरूपा करकमलधरा भारती सुप्रसन्ना॥१॥ श्वेतपद्मासना देवी श्वेतगन्धानुलेपना। अर्चिता मुनिभिः सर्वैर्ऋषिभिः स्तूयते सदा। एवं ध्यात्वा सदा देवीं वाञ्छितं लभते नरः॥२॥

शुक्कां ब्रह्मविचारसारपरमामाद्यां जगद्यापिनीम् वीणापुस्तकधारिणीमभयदां जाड्यान्धकारापहाम्। हस्ते स्फटिकमालिकां विद्धतीं पद्मासने संस्थितां वन्दे तां परमेश्वरीं भगवतीं बुद्धिप्रदां शारदाम्॥३॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना। या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैः सदा वन्दिता सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा॥४॥

हीं हों ह्रद्येकबीजे शशिरुचिकमले कल्पविस्पष्टशोभे भव्ये भव्यानुकूले कुमतिवनदवे विश्ववन्द्याङ्किपद्मे। पद्मे पद्मोपविष्टे प्रणजनमनोमोदसम्पादियित्रि प्रोत्फुल्लज्ञानकूटे हरिनिजदियते देवि संहारसारे॥५॥

एं एं एं दृष्टमन्त्रे कमलभवमुखाम्भोजभूतस्वरूपे रूपारूपप्रकाशे सकलगुणमये निर्गुणे निर्विकारे। न स्थूले नैव सूक्ष्मेऽप्यविदितविभवे नापि विज्ञानतत्त्वे विश्वे विश्वान्तरात्मे सुरवरनिमते निष्कले नित्यशुद्धे॥६॥

हीं हीं जाप्यतुष्टे हिमरुचिमुकुटे वल्लकीव्यग्रहस्ते मातर्मातर्नमस्ते दह दह जडतां देहि बुद्धिं प्रशस्ताम्। विद्ये वेदान्तवेद्ये परिणतपिठते मोक्षदे मुक्तिमार्गे मार्गातीतस्वरूपे भव मम वरदा शारदे शुभ्रहारे॥७॥ धीं धीं धीं धारणाख्ये धृतिमतिनितिभिर्नामिभः कीर्तनीये नित्येऽनित्ये निमित्ते मुनिगणनिमते नूतने वै पुराणे। पुण्ये पुण्यप्रवाहे हरिहरनिमते नित्यशुद्धे सुवर्णे मातमीत्रार्धतत्त्वे मितमिति मितिदे माधवप्रीतिमोदे॥८॥

हूं हूं हूं स्वरूपे दह दह दुरितं पुस्तकव्यग्रहस्ते सन्तुष्टाकारचित्ते स्मितमुखि सुभगे जृम्भिणि स्तम्भविद्ये। मोहे मुग्धप्रवाहे कुरु मम विमतिध्वान्तविध्वंसमीडे गीर्गीर्वाग्भारति त्वं कविवररसनासिद्धिदे सिद्धिसाध्ये॥९॥

स्तौमि त्वां त्वां च वन्दे मम खलु रसनां नो कदाचित् त्यजेथा मा मे बुद्धिर्विरुद्धा भवतु न च मनो देवि मे यातु पापम्। मा मे दुःखं कदाचित् क्वचिदिप विषयेऽप्यस्तु मे नाकुलत्वम् शास्त्रे वादे कवित्वे प्रसरतु मम धीर्माऽस्तु कुण्ठा कदाऽपि॥१०॥

इत्येतैः श्लोकमुख्यैः प्रतिदिनमुषिस स्तौति यो भक्तिनम्रो वाणी वाचस्पतेरप्यविदितविभवो वाक्पटुर्मृष्टकण्ठः। स्यादिष्टाद्यर्थलाभैः सुतिमव सततं पातितं सा च देवी सौभाग्यं तस्य लोके प्रभवति कविता विघ्नमस्तं प्रयाति॥११॥

निर्विघ्नं तस्य विद्या प्रभवित सततं चाश्रुतग्रन्थबोधः कीर्तिस्नैलोक्यमध्ये निवसित वदने शारदा तस्य साक्षात्। दीर्घायुर्लीकपूज्यः सकलगुणिनिधिः सन्ततं राजमान्यो -वाग्देव्याः सम्प्रसादात् त्रिजगित विजयी जायते सत्सभासु॥१२॥

> ब्रह्मचारी व्रती मौनी त्रयोदश्यां निरामिषः। सारस्वतो जनः पाठात् सकृदिष्टार्थलाभवान्॥१३॥

पक्षद्वये त्रयोद्श्याम् एकविंशतिसङ्ख्या। अविच्छिन्नः पठेद्वीमान् ध्यात्वा देवीं सरस्वतीम्॥१४॥

सर्वपापविनिर्मुक्तः सुभगो लोकविश्रुतः। वाञ्छितं फलमाप्नोति लोकेऽस्मिन्नात्र संशयः॥१५॥ ब्रह्मणेति स्वयं प्रोक्तं सरस्वत्याः स्तवं शुभम्। प्रयत्नेन पठेन्नित्यं सोऽमृतत्वाय कल्पते॥१६॥ ॥इति श्रीमद्वह्मणा विरचितं श्री-सिद्धसरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकम्॥

सुवक्षोजकुम्भां सुधापूर्णकुम्भाम् प्रसादावलम्बां प्रपुण्यावलम्बाम्। सदास्येन्दुबिम्बां सदानोष्ठबिम्बाम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥१॥

कटाक्षे दयार्द्रों करे ज्ञानमुद्राम् कलाभिर्विनिद्रां कलापैः सुभद्राम्। पुरस्त्रीं विनिद्रां पुरस्तुङ्गभद्राम् भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम्॥२॥

ललामाङ्कपालां लसद्गानलोलाम् स्वभक्तेकपालां यशःश्रीकपोलाम्। करे त्वक्षमालां कनत्प्रत्नलोलाम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥३॥ सुसीमन्तवेणीं दृशा निर्जितेणीम् रमत्कीरवाणीं नमद्वज्रपाणीम्। सुधामन्थरास्यां मुदा चिन्त्यवेणीम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥४॥

सुशान्तां सुदेहां दृगन्ते कचान्ताम् लसत्सल्लताङ्गीमनन्तामचिन्त्याम्। स्मरेत्तापसेः सङ्गपूर्वस्थितां ताम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥५॥

कुरङ्गे तुरङ्गे मृगेन्द्रे खगेन्द्रे मराले मदेभे महोक्षेऽधिरूढाम्। महत्यां नवम्यां सदा सामरूपाम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥६॥

ज्वलत्कान्तिविहं जगन्मोहनाङ्गीम् भजे मानसाम्भोजसुभ्रान्तभृङ्गीम्। निजस्तोत्रसङ्गीतनृत्यप्रभाङ्गीम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥७॥

भवाम्भोजनेत्राजसम्पूज्यमानाम् लसन्मन्दहासप्रभावऋचिह्नाम् । चलच्चञ्चलाचारुताटङ्ककर्णो भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥८॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ शारदा प्रार्थना॥

नमस्ते शारदे देवि काश्मीरपुरवासिनि। त्वामहं प्रार्थये नित्यं विद्यादानं च देहि मे॥१॥

या श्रद्धा धारणा मेधा वाग्देवी विधिवल्लभा। भक्तजिह्वायसदना रामादिगुणदायिनी॥२॥

नमामि यामिनीं नाथलेखालङ्कृतकुन्तलाम्। भवानीं भवसन्तापनिर्वापणसुधानदीम्॥३॥

भद्रकाल्यै नमो नित्यं सरस्वत्यै नमो नमः। वेद्वेदाङ्गवेदान्तविद्यास्थानेभ्य एव च॥४॥

ब्रह्मस्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी। सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः॥५॥

यया विना जगत्सर्वं शश्वजीवन्मृतं भवेत्। ज्ञानाधिदेवी या तस्ये सरस्वत्ये नमो नमः॥६॥

यया विना जगत्सर्वं मूकमुन्मत्तवत् सदा। या देवी वागधिष्ठात्री तस्यै वाण्यै नमो नमः॥७॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-शारदा-प्रार्थना सम्पूर्णा॥

॥ वाणीस्तवनम्॥

श्री-नारायण उवाच

वाग्देवतायाः स्तवनं श्रूयतां सर्वकामदम्। महामुनिर्याज्ञवल्क्यो येन तुष्टाव तां पुरा॥१॥

गुरुशापाच स मुनिर्हतविद्यो बभूव ह। तदा जगाम दुःखार्तो रविस्थानं च पुण्यदम्॥२॥

सम्प्राप्य तपसा सूर्यं कोणार्के दृष्टिगोचरे। तुष्टाव सूर्यं शोकेन रुरोद स पुनः पुनः॥३॥

सूर्यस्तं पाठयामास वेदवेदाङ्गमीश्वरः। उवाच स्तुहि वाग्देवीं भक्त्या च स्मृतिहेतवे॥४॥

तमित्युक्तवा दीननाथो ह्यन्तर्धानं जगाम सः। मुनिः स्नात्वा च तुष्टाव भक्तिनम्रात्मकन्धरः॥५॥

याज्ञवल्का उवाच

कृपां कुरु जगन्मातर्मामेवं हततेजसम्। गुरुशापात्स्मृतिभ्रष्टं विद्याहीनं च दुःखितम्॥६॥ ज्ञानं देहि स्मृतिं देहि विद्यां विद्याधिदेवते। प्रतिष्ठां कवितां देहि शाक्तं शिष्यप्रबोधिकाम्॥७॥ ग्रन्थिनिर्मितिशक्तिं च सच्छिष्यं सुप्रतिष्ठितम्। प्रतिभां सत्सभायां च विचारक्षमतां शुभाम्॥८॥

लुप्तां सर्वां दैववशान्नवं कुरु पुनः पुनः। यथाऽङ्करं जनयति भगवान्योगमायया॥९॥

ब्रह्मस्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी। सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः॥१०॥ यया विना जगत्सर्वं शश्वजीवन्मृतं सदा। ज्ञानाधिदेवी या तस्यै सरस्वत्यै नमो नमः॥११॥ यया विना जगत्सर्वं मूकमुन्मत्तवत्सदा। वागधिष्ठातृदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः॥१२॥ हिमचन्दनकुन्देन्दुकुमुदाम्भोजसन्निभा वर्णाधिदेवी या तस्यै चाक्षरायै नमो नमः॥१३॥ विसर्गबिन्दुमात्राणां यद्धिष्ठानमेव च। इत्थं त्वं गीयसे सद्भिर्भारत्ये ते नमो नमः॥१४॥ यया विनाऽत्र सङ्खाकृत्सङ्खां कर्तुं न शकुते। कालसङ्खास्वरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः॥१५॥ व्याख्यास्वरूपा या देवी व्याख्याधिष्ठातुदेवता। भ्रमसिद्धान्तरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः॥१६॥ स्मृतिशक्तिर्ज्ञानशक्तिर्बुद्धिशक्तिस्वरूपिणी । प्रतिभा कल्पनाशक्तिर्या च तस्यै नमो नमः॥१७॥ सनत्कुमारो ब्रह्माणं ज्ञानं पप्रच्छ यत्र वै। बभूव जडवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः॥१८॥ तदाऽऽजगाम भगवानात्मा श्रीकृष्ण ईश्वरः। उवाच स च तं स्तौहि वाणीमिति प्रजापते॥१९॥ स च तुष्टाव तां ब्रह्मा चाऽऽज्ञया परमात्मनः।

चकार तत्प्रसादेन तदा सिद्धान्तमुत्तमम्॥२०॥

यदाप्यनन्तं पप्रच्छ ज्ञानमेकं वसुन्धरा। बभूव मूकवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः॥२१॥ तदा त्वां च स तुष्टाव सन्त्रस्तः कश्यपाज्ञया। ततश्चकार सिद्धान्तं निर्मलं भ्रमभञ्जनम्॥२२॥ व्यासः पुराणसूत्रं समपृच्छद्वाल्मिकं यदा। मौनीभूतः स सस्मार त्वामेव जगदम्बिकाम्॥२३॥ तदा चकार सिद्धान्तं त्वद्वरेण मुनीश्वरः। स प्राप निर्मलं ज्ञानं प्रमाद्ध्वंसकारणम्॥ २४॥ पुराणसूत्रं श्रुत्वा स व्यासः कृष्णकलोद्भवः। त्वां सिषेवे च दध्यौ तं शतवर्षं च पुष्करे॥२५॥ तदा त्वत्तो वरं प्राप्य स कवीन्द्रो बभूव ह। तदा वेदविभागं च पुराणानि चकार ह॥२६॥ यदा महेन्द्रे पप्रच्छ तत्त्वज्ञानं शिवा शिवम्। क्षणं त्वामेव सञ्चिन्त्य तस्यै ज्ञानं ददौ विभुः॥२७॥ पप्रच्छ शब्दशास्त्रं च महेन्द्रश्च बृहस्पतिम्। दिव्यं वर्षसहस्रं च स त्वां दध्यौ च पुष्करे॥२८॥ तदा त्वत्तो वरं प्राप्य दिव्यं वर्षसहस्रकम्। उवाच राब्दशास्त्रं च तद्र्थं च सुरेश्वरम्॥२९॥ अध्यापिताश्च यैः शिष्या यैरधीतं मुनीश्वरैः। ते च त्वां परिसञ्चिन्त्य प्रवर्तन्ते सुरेश्वरि॥३०॥ त्वं संस्तुता पूजिता च मुनीन्द्रमनुमानवैः। दैत्येन्द्रैश्च सुरैश्चापि ब्रह्मविष्णुशिवादिभिः॥३१॥

जडीभूतः सहस्रास्यः पञ्चवऋश्वतुर्मुखः। यां स्तोतुं किमहं स्तौमि तामेकास्येन मानवः॥३२॥

इत्युक्तवा याज्ञवल्क्यश्च भक्तिनम्रात्मकन्धरः। प्रणनाम निराहारो रुरोद च मुहुर्मुहुः॥३३॥

तदा ज्योतिः स्वरूपा सा तेनाऽदृष्टाऽप्युवाच तम्। सुकवीन्द्रो भवेत्युक्तवा वैकुण्ठं च जगाम ह॥३४॥

महामूर्खश्च दुर्मेधा वर्षमेकं च यः पठेत्। स पण्डितश्च मेधावी सुकविश्च भवेद्भुवम्॥३५॥

॥ इति श्रीब्रह्मवैवर्तमहापुराणे प्रकृतिखण्डे श्री-नारद्-नारायण-संवादे श्री-याज्ञवल्क्योक्तं श्री-वाणीस्तवनं सम्पूर्णम्॥

॥ सरस्वतीस्तोत्रं बृहस्पतिविरचितम्॥

बृहस्पतिरुवाच

सरस्वति नमस्यामि चेतनां हृदि संस्थिताम्। कण्ठस्थां पद्मयोनिं त्वां हीङ्कारां सुप्रियां सदा॥१॥

मतिदां वरदां चैव सर्वकामफलप्रदाम्। केशवस्य प्रियां देवीं वीणाहस्तां वरप्रदाम्॥२॥

मन्त्रप्रियां सदा हृद्यां कुमतिध्वंसकारिणीम्। स्वप्रकाशां निरालम्बामज्ञानतिमिरापहाम्॥३॥

मोक्षप्रियां शुभां नित्यां सुभगां शोभनप्रियाम्। पद्मोपविष्टां कुण्डिलनीं शुक्कवस्त्रां मनोहराम्॥४॥ आदित्यमण्डले लीनां प्रणमामि जनप्रियाम्। ज्ञानाकारां जगद्वीपां भक्तविघ्नविनाशिनीम्॥५॥ इति सत्यं स्तुता देवी वागीशेन महात्मना। आत्मानं दर्शयामास शरदिन्दुसमप्रभाम्॥६॥

श्रीसरस्वत्युवाच

वरं वृणीष्व भद्रं त्वं यत्ते मनसि वर्तते।

बृहस्पतिरुवाच

प्रसन्ना यदि मे देवि परं ज्ञानं प्रयच्छ मे॥७॥

श्रीसरस्वत्युवाच

दत्तं ते निर्मलं ज्ञानं कुमतिध्वंसकारकम्। स्तोत्रेणानेन मां भक्त्या ये स्तुवन्ति सदा नराः॥८॥

लभन्ते परमं ज्ञानं मम तुल्यपराक्रमाः। कवित्वं मत्प्रसादेन प्राप्नुवन्ति मनोगतम्॥९॥

त्रिसन्ध्यं प्रयतो भूत्वा यस्त्विमं पठते नरः। तस्य कण्ठे सदा वासं करिष्यामि न संशयः॥१०॥

॥ इति श्री-रुद्रयामले श्री-बृहस्पतिविरचितं श्री-सरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ध्यानम्॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना। या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिदेवैः सदा पूजिता सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा॥

॥स्तोत्रम्॥

सरस्वती महाभद्रा महामाया वरप्रदा। श्रीप्रदा पद्मनिलया पद्माक्षी पद्मवऋका॥१॥

शिवानुजा पुस्तकभृज्ज्ञानमुद्रा रमा परा। कामरूपा महाविद्या महापातकनाशिनी॥२॥

महाश्रया मालिनी च महाभोगा महाभुजा। महाभागा महोत्साहा दिव्याङ्गा सुरवन्दिता॥३॥

महाकाली महापाशा महाकारा महाङ्कशा। पीता च विमला विश्वा विद्युन्माला च वैष्णवी॥४॥

चिन्द्रका चन्द्रवदना चन्द्रलेखविभूषिता। सावित्री सुरसा देवी दिव्यालङ्कारभूषिता॥५॥

वाग्देवी वसुदा तीव्रा महाभद्रा महाबला। भोगदा भारती भामा गोविन्दा गोमती शिवा॥६॥

जिटला विन्ध्यवासा च विन्ध्याचलविराजिता। चिण्डका वैष्णवी ब्राह्मी ब्रह्मज्ञानैकसाधना॥७॥ सौदामिनी सुधामूर्तिः सुभद्रा सुरपूजिता। सुवासिनी सुनासा च विनिद्रा पद्मलोचना॥८॥

विद्यारूपा विशालाक्षी ब्रह्मजाया महाफला। त्रयीमूर्ती त्रिकालज्ञा त्रिगुणा शास्त्ररूपिणी॥९॥

शुम्भासुरप्रमथिनी शुभदा च स्वरात्मिका। रक्तबीजनिहन्त्री च चामुण्डा चाम्बिका तथा॥१०॥

मुण्डकायप्रहरणा धूम्रलोचनमर्दना। सर्वदेवस्तुता सौम्या सुरासुरनमस्कृता॥११॥

कालरात्रिः कलाधारा रूपसौभाग्यदायिनी। वाग्देवी च वरारोहा वाराही वारिजासना॥१२॥

चित्राम्बरा चित्रगन्धा चित्रमाल्यविभूषिता। कान्ता कामप्रदा वन्द्या विद्याधरसुपूजिता॥१३॥

श्वेतानना नीलभुजा चतुर्वर्गफलप्रदा। चतुराननसाम्राज्या रक्तमध्या निरञ्जना॥१४॥

हंसासना नीलजङ्घा ब्रह्मविष्णुशिवात्मिका। एवं सरस्वतीदेव्या नाम्नामष्टोत्तरं शतम्॥१५॥ ॥इति श्री-सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥